ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 16.6.2025
COM(2025) 322 final

ΕΚΘΕΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΠΡΟΣ ΤΟ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟ ΚΑΙ ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ

Ετήσια έκθεση του 2024 σχετικά με την πλατφόρμα στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη (STEP)

ΠΙΝΑΚΑΣ ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΩΝ

Κατάλογος συντομογραφιών **2**

Συνοπτική παρουσίαση **3**

Εισαγωγή **6**

1.1. STEP: Ενίσχυση της τεχνολογικής υπεροχής της Ευρώπης **6**

1.2. Συντονισμένη προσέγγιση: 4 βασικά εργαλεία που καθιστούν εφικτή την υλοποίηση της STEP 7

1.3. Κλίμακα χρηματοδότησης και στρατηγική εστίαση **7**

1. ΕΡΓΑΛΕΙΟ 1: Νέα οργάνωση για την υλοποίηση της STEP **8**

1.1. Ειδική ομάδα για τη STEP **8**

1.2. Δίκτυα STEP **9**

1.2.1. Το δίκτυο STEP στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής 9

1.2.2. Το δίκτυο των εθνικών σημείων επαφής της STEP 9

1.3. Ευαισθητοποίηση σχετικά με τη STEP: ευθυγράμμιση με τα ενδιαφερόμενα μέρη στον τομέα της έρευνας και της βιομηχανίας **10**

2. ΕΡΓΑΛΕΙΟ 2: Ευθυγράμμιση της χρηματοδότησης της ΕΕ για στρατηγικές τεχνολογίες **11**

2.1. Αποσαφήνιση του πεδίου εφαρμογής και των στόχων της STEP **11**

2.2. Προγράμματα υπό καθεστώς άμεσης διαχείρισης **12**

2.2.1. Προώθηση της καθαρής καινοτομίας 16

2.2.2. Επιτάχυνση των καινοτομιών στους τομείς των ψηφιακών και υπερπροηγμένων τεχνολογιών 18

2.2.3. Ενίσχυση των βιοτεχνολογιών 20

2.3. Ταμεία της πολιτικής συνοχής **21**

2.3.1. Ανάλυση της χρήσης της STEP στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής 23

2.3.2. Προσκλήσεις υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής 31

2.3.3. Επιλεγμένα έργα 31

2.4. Ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και το InvestEU **32**

3. ΕΡΓΑΛΕΙΟ 3: Ενίσχυση της προβολής εξαιρετικών έργων — Σφραγίδα STEP **33**

3.1. Κριτήρια επιλεξιμότητας **33**

3.2. Η απονομή της σφραγίδας STEP **34**

3.3. Οφέλη από την απονομή σφραγίδας STEP **35**

3.4. Τρέχουσα κατάσταση **36**

4. ΕΡΓΑΛΕΙΟ 4: Διευκόλυνση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση μέσω της δικτυακής πύλης της STEP 39

4.1. Δικτυακή πύλη της STEP: υπηρεσία μίας στάσης για τους αιτούντες έργα, τις δημόσιες αρχές και τους επενδυτές **39**

4.2. Η STEP ως πιλοτικό ενιαίο σημείο εισόδου για τη χρηματοδότηση της ΕΕ **40**

5. Συμβολή στους μακροπρόθεσμους στόχους σχετικά με την ανταγωνιστικότητα **44**

6. Συμπέρασμα **44**

Κατάλογος συντομογραφιών

Συντομογραφία	Ορισμός
ΤΝ	Τεχνητή νοημοσύνη
CAPEX	Κεφαλαιουχικές δαπάνες
ΕΤΑ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας
ΕΖΕΣ	Ευρωπαϊκή Ζώνη Ελεύθερων Συναλλαγών
ΕΤΠΑ	Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης
ΕΚΤ+	Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+
Πρόγραμμα EU4Health	Πρόγραμμα της Ευρωπαϊκής Ένωσης για την υγεία
ΕΤΕπ	Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων
ΤΔΜ	Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης
ΠΔΠ	Πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο
ΕΣΕ	Εθνικό σημείο επαφής
NUTS	Ονοματολογία Εδαφικών Στατιστικών Μονάδων
ΑΕΙ	Αξιολόγηση ελέγχου ιδιοκτησίας
OPEX	Λειτουργικές δαπάνες
Ε&Α	Έρευνα και ανάπτυξη
Ε&Κ	Έρευνα και Καινοτομία
ΜΑΑ	Μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας
ΣΑΑ	Σχέδιο ανάκαμψης και ανθεκτικότητας
ΜΜΕ	Μικρομεσαίες επιχειρήσεις
STEP	Πλατφόρμα στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη
ΕΤΕ	Επίπεδο τεχνολογικής ετοιμότητας

Συνοπτική παρουσίαση

Η πλατφόρμα στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη (STEP) έχει αποφέρει **απτά αποτελέσματα σε λιγότερο από ένα έτος** μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού STEP τον Μάρτιο του 2024 στο πλαίσιο της μεσοπρόθεσμης αναθεώρησης του πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ) 2021-2027.

Οι στόχοι της STEP ευθυγραμμίζονται πλήρως με τις προτεραιότητες της νέας θητείας της Ευρωπαϊκής Επιτροπής**.** Σκοπός της είναι η διασφάλιση της κυριαρχίας και της ασφάλειας της Ένωσης, η μείωση των στρατηγικών εξαρτήσεων και η ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας με τη στήριξη της **ανάπτυξης και της παραγωγής κρίσιμων τεχνολογιών** —ιδίως στους τομείς των ψηφιακών και υπερπρογμένων τεχνολογιών, των καθαρών και αποδοτικών ως προς τη χρήση των πόρων τεχνολογιών και των βιοτεχνολογιών—, την ενίσχυση των **αντίστοιχων αξιακών αλυσίδων** τους και την επένδυση στις **δεξιότητες που απαιτούνται για ποιοτικές θέσεις εργασίας** για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση.

Η STEP δεν αποτελεί αυτόνομο ταμείο. Λειτουργεί μέσω **της ενσωμάτωσης και του συντονισμού των υφιστάμενων κονδυλίων της ΕΕ** —συνδυάζοντας κονδύλια που τελούν υπό την άμεση διαχείριση της Επιτροπής και κονδύλια τα οποία διαχειρίζονται τα κράτη μέλη— διασφαλίζοντας τον αποτελεσματικότερο προσανατολισμό των δημόσιων επενδύσεων σε κρίσιμες βιομηχανικές και τεχνολογικές προτεραιότητες.

Αυτή η πρωτοβουλία της ΕΕ κατέδειξε τον τρόπο με τον οποίο η **χρηματοδότηση της ΕΕ μπορεί να ανταποκριθεί στις πολιτικές προτεραιότητες και να συμβάλει στην ανταγωνιστικότητα και στην ανθεκτικότητα της ΕΕ**. Το μετασχηματιστικό δυναμικό της STEP προκύπτει από τη μοναδική προσέγγισή της, τις δράσεις με επίκεντρο τον χρήστη και τον συντονισμό μεταξύ 11 υφιστάμενων χρηματοδοτικών προγραμμάτων της ΕΕ —ελλείψει ειδικού προϋπολογισμού πέραν της συμπληρωματικής ενίσχυσης ύψους 1,5 δισ. EUR από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας στο πλαίσιο της STEP.

Μεταξύ των βασικών ορόσημων αυτού του πρώτου έτους λειτουργίας[1] περιλαμβάνονται τα εξής:

- Αντιστοίχιση χρηματοδότησης ύψους άνω των **10 δισ. EUR με τα 11 προγράμματα της ΕΕ** που συμβάλλουν στην υλοποίηση της STEP έως **το τέλος του 2024**.
- Οι **πρώτες προσκλήσεις υποβολής προτάσεων STEP της ΕΕ** περατώθηκαν τον **Μάρτιο του 2024** και ακολούθησε σύντομα η προκήρυξη **προσκλήσεων υποβολής προτάσεων STEP σε εθνικό επίπεδο στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής** από τον **Απρίλιο και μετά**.
- Η **δικτυακή πύλη της STEP** τέθηκε σε λειτουργία τον **Απρίλιο του 2024**, με την παροχή υπηρεσίας μίας στάσης στους αιτούντες, και επικαιροποιήθηκε με νέα εργαλεία, όπως είναι ο **πίνακας έργων** και ο **χάρτης χρηματοδότησης**.
- Τον **Μάιο του 2024** δημοσιεύθηκε **σημείωμα καθοδήγησης σχετικά με τη STEP** ως ανακοίνωση της Επιτροπής[2], όπως ορίζει ο κανονισμός STEP, το οποίο παρέχει πρακτικές κατευθύνσεις στα κράτη μέλη και στους φορείς υλοποίησης έργων για τη διασφάλιση της συνεπούς και αποτελεσματικής εφαρμογής σε όλα τα χρηματοδοτικά προγράμματα.

[1] https://ec.europa.eu/newsroom/budget/items/872570/.

[2] Ανακοίνωση της Επιτροπής C/2024/3209, Σημείωμα καθοδήγησης σχετικά με ορισμένες διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) 2024/795 για τη θέσπιση της πλατφόρμας στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη (STEP), 2024, διατίθεται στη διεύθυνση: https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/3209/oj.

- Τον **Σεπτέμβριο του 2024** δρομολογήθηκε **έρευνα της Επιτροπής σχετικά με την πρόσβαση στη χρηματοδότηση της ΕΕ**, με στόχο τη συγκέντρωση στοιχείων από τα ενδιαφερόμενα μέρη για τη βελτίωση της προσβασιμότητας σε χρηματοδότηση.
- Τα πρώτα βήματα της STEP στην πράξη έγιναν με τις **τεχνικές αποστολές στα κράτη μέλη**, οι οποίες ξεκίνησαν τον **Οκτώβριο του 2024**.
- Το φθινόπωρο του 2024 απονεμήθηκε για πρώτη φορά **σφραγίδα STEP σε έργα**, τα οποία προωθήθηκαν δημοσίως μέσω της δικτυακής πύλης της STEP τον **Δεκέμβριο του 2024**, κάτι που ενίσχυσε την προβολή και το δυναμικό αντιστοίχισης.

Το 2024 **κονδύλια της ΕΕ ύψους άνω των 10 δισ. EUR ευθυγραμμίστηκαν με τη STEP**, σε συνδυασμό με ποσό ύψους **4,6 δισ. EUR**, το οποίο διοχετεύθηκε από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή σε πέντε προγράμματα που τελούν υπό άμεση διαχείριση, και ποσό ύψους **5,9 δισ. EUR**, το οποίο αναπρογραμματίστηκε από τα κράτη μέλη και τις περιφέρειες στο πλαίσιο των ταμείων της πολιτικής συνοχής.

Κατανομή της χρηματοδότησης υπό άμεση διαχείριση σε όλα τα κράτη μέλη (4,6 δισ. EUR) — *βλ. ενότητα 2.2.*

- **Καθαρές και αποδοτικές ως προς τη χρήση των πόρων τεχνολογίες: 4 δισ. EUR** προορίζονται[3] για την απανθρακοποίηση, τον εξηλεκτρισμό της βιομηχανίας και την παραγωγή καθαρών τεχνολογιών.
- **Τομείς των ψηφιακών και υπερπροηγμένων τεχνολογιών: 461 εκατ. EUR** προορίζονται για τους τομείς της ΤΝ, της κβαντικής υπολογιστικής, της μικροηλεκτρονικής και της κυβερνοασφάλειας.
- **Βιοτεχνολογίες: 154 εκατ. EUR** προορίζονται για σκοπούς ιατρικής καινοτομίας, ανάπτυξης εμβολίων και παρασκευής φαρμακευτικών προϊόντων.

Κατανομή της χρηματοδότησης της πολιτικής συνοχής (5,9 δισ. EUR) — *βλ. ενότητα 2.3.*

- Ποσό ύψους **5,9 δισ. EUR** διατίθεται σε εγκριθείσες τροποποιήσεις του προγράμματος των ταμείων της πολιτικής συνοχής έως το τέλος του 2024 για την ευθυγράμμιση των ταμείων περιφερειακής ανάπτυξης με τους στόχους της STEP.
- Ήδη από το 2024 **έχουν προκηρυχθεί προσκλήσεις υποβολής προτάσεων STEP** στη Γερμανία και στη Δανία.
- **Από την αρχική επιλογή των έργων αναδεικνύεται η εμβέλεια της STEP** —από έργα πράσινου υδρογόνου και κβαντικά συστήματα έως τη χρηματοδότηση των ΜΜΕ και την παραγωγή καθαρών συσσωρευτών.

Η Επιτροπή απένειμε σφραγίδες STEP (σφραγίδες κυριαρχίας)[4] σε ποιοτικά έργα — *βλ. ενότητα 3*

- **162 έργα υψηλού δυναμικού** σε **23 κράτη μέλη της ΕΕ**, με σκοπό την ανάπτυξη της προβολής τους και την προσέλκυση νέας χρηματοδότησης.

[3] Ως προορισμός των κονδυλίων νοείται το προβλεπόμενο κονδύλιο του προϋπολογισμού για συγκεκριμένο πρόγραμμα, πρόσκληση υποβολής προτάσεων ή θέμα.

[4] Στον κανονισμό STEP, οι σφραγίδες STEP αναφέρονται ως «σφραγίδες κυριαρχίας».

- **Οι σφραγίδες STEP προωθούνται μέσω της δικτυακής πύλης της STEP**, συνδέοντας έργα με επενδυτές και με ευκαιρίες χρηματοδότησης στα κράτη μέλη.
- **Τα έργα στα οποία απονέμεται σφραγίδα STEP** στο πλαίσιο προγραμμάτων της ΕΕ, όπως το πρόγραμμα-πλαίσιο «Ορίζων Ευρώπη» και το Ταμείο Καινοτομίας, **καλύπτουν όλους τους τομείς STEP** όσον αφορά τις καθαρές και τις ψηφιακές τεχνολογίες, καθώς και τις βιοτεχνολογίες.

Ενίσχυση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση μέσω της δικτυακής πύλης της STEP (δικτυακή πύλη για την κυριαρχία)[5] *— βλ. ενότητα 4*

- Η Επιτροπή εγκαινίασε τη νέα δικτυακή πύλη της STEP για την **ενσωμάτωση πληροφοριών σχετικά με τις ευκαιρίες ενωσιακής χρηματοδότησης σε όλα τα προγράμματα STEP**.
- Τέθηκε σε λειτουργία τον **Απρίλιο του 2024**.
- Περιλαμβάνει έργα στα οποία έχει απονεμηθεί σφραγίδα STEP, εθνικούς χάρτες χρηματοδότησης και μια **διαδραστική ενότητα** «Get Funding» (Χρηματοδότηση) για την ευκολότερη πλοήγηση στις διαθέσιμες ευκαιρίες χρηματοδότησης στο πλαίσιο της STEP.

[5] Στον κανονισμό STEP, η δικτυακή πύλη της STEP αναφέρεται ως «δικτυακή πύλη για την κυριαρχία».

Εισαγωγή

Η παρούσα **πρώτη ετήσια έκθεση σχετικά με την πλατφόρμα στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη (STEP)** παρέχει μια **ενοποιημένη επισκόπηση της υλοποίησής της το 2024**[6], σύμφωνα με το άρθρο 7 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/795 για τη STEP. Παρουσιάζει ποιοτικές και ποσοτικές πληροφορίες σχετικά με την πρόοδο που έχει σημειωθεί στην υλοποίηση των στόχων της STEP στο πλαίσιο καθενός από τα προγράμματα που αναφέρονται στο άρθρο 3, συμπεριλαμβανομένης, κατά περίπτωση, της στήριξης που παρέχεται ανά κράτος μέλος και σε διασυνοριακά έργα, παρέχοντας έτσι μια ενοποιημένη εικόνα των πρώιμων αποτελεσμάτων της STEP και της συμβολής της στην ευρωπαϊκή ανταγωνιστικότητα.

Η έκθεση αυτή περιλαμβάνει επίσης:

- κατανομή των συνολικών δαπανών ανά πρόγραμμα·
- επισκόπηση των επιδόσεων με βάση τους σχετικούς δείκτες του προγράμματος·
- ανάλυση της γεωγραφικής και τεχνολογικής κατανομής των έργων στα οποία έχει απονεμηθεί η σφραγίδα STEP (σφραγίδα κυριαρχίας)· και
- επισκόπηση της συμβολής της STEP στους στρατηγικούς στόχους της Ένωσης για τη διασφάλιση μακροπρόθεσμης ανταγωνιστικότητας.

Το δεύτερο εξάμηνο του 2025 η Επιτροπή θα δημοσιεύσει χωριστή ενδιάμεση έκθεση αξιολόγησης σχετικά με την υλοποίηση της STEP σύμφωνα με το άρθρο 8 του κανονισμού STEP.

1.1. STEP: Ενίσχυση της τεχνολογικής υπεροχής της Ευρώπης

Η STEP δρομολογήθηκε με στόχο την ενίσχυση της βιομηχανικής ανταγωνιστικότητας της ΕΕ, τη μείωση των στρατηγικών εξαρτήσεων και τη στήριξη της ανάπτυξης και της παραγωγής κρίσιμων τεχνολογιών. Αντί να δημιουργηθεί ένα αυτόνομο ταμείο, η **STEP λειτουργεί εφαρμόζοντας μια καινοτόμο προσέγγιση, συντονίζοντας 11 υφιστάμενα προγράμματα της ΕΕ,** ώστε να καταστεί εφικτή η ταχύτερη και πιο στοχευμένη διάθεση χρηματοδοτικών πόρων σε όλες τις ψηφιακές και υπερπροηγμένες τεχνολογίες, τις καθαρές και αποδοτικές ως προς τη χρήση των πόρων τεχνολογίες, τις βιοτεχνολογίες και τις δεξιότητες που απαιτούνται για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση.

Με τη STEP εισάγεται ένα πιο **ολοκληρωμένο και ευέλικτο επενδυτικό πλαίσιο**, με τον συνδυασμό του αυστηρότερου συντονισμού με τα κράτη μέλη, της παροχής ενισχυμένων κινήτρων σε αυτά για την ανακατεύθυνση της χρηματοδότησης της ΕΕ και της απλουστευμένης και επικεντρωμένης στον χρήστη πρόσβασης σε ευκαιρίες χρηματοδότησης μέσω της δικτυακής πύλης της STEP και της σφραγίδας STEP —η οποία αποτελεί ένα σήμα ποιότητας για την ενίσχυση της προβολής και των δυνατοτήτων χρηματοδότησης των έργων υψηλού δυναμικού.

[6] Ως καταληκτική ημερομηνία για τα στοιχεία που παρουσιάζονται θεωρείται η 31η Δεκεμβρίου 2024. Ως εκ τούτου, οι προσκλήσεις υποβολής προτάσεων που προκηρύχθηκαν το 2024 και περατώθηκαν το 2025 δεν λαμβάνονται υπόψη στα συνολικά ποσά της παρούσας ετήσιας έκθεσης.

1.2. Συντονισμένη προσέγγιση: 4 βασικά εργαλεία που καθιστούν εφικτή την υλοποίηση της STEP

Η εφαρμογή του κανονισμού STEP στηρίζεται σε 4 επιχειρησιακά εργαλεία, βάσει των οποίων διαρθρώνεται η ετήσια έκθεση:

1. Νέα οργάνωση: ένα **δίκτυο εθνικών σημείων επαφής (ΕΣΕ)** και μια **ειδική ομάδα εντός της Επιτροπής** με στόχο τη διευκόλυνση της συνεπούς υλοποίησης της STEP στο πλαίσιο 11 προγραμμάτων της ΕΕ, για τη στήριξη των κρατών μελών.
2. Προσανατολισμός της χρηματοδότησης της ΕΕ: διοχέτευση των **υφιστάμενων κονδυλίων της ΕΕ** σε τομείς και στόχους της STEP.
3. Σφραγίδα STEP: ένα νέο σήμα ποιότητας που απονέμει η Επιτροπή σε **ποιοτικά έργα** που υπερβαίνουν τα κατώτατα όρια αξιολόγησης, κάτι που αυξάνει τις πιθανότητές τους για εξασφάλιση χρηματοδότησης από προγράμματα STEP.
4. Δικτυακή πύλη της STEP: διαδικτυακή πλατφόρμα που τέθηκε σε λειτουργία από την Επιτροπή, η οποία παρέχει ένα **σαφέστερο και πιο προσβάσιμο σημείο εισόδου** στους φορείς υλοποίησης έργων, στους επενδυτές και στις δημόσιες αρχές.

ΓΡΑΦΗΜΑ 1: Επισκόπηση των 4 επιχειρησιακών εργαλείων

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

1.3. Κλίμακα χρηματοδότησης και στρατηγική εστίαση

Στο πλαίσιο της καινοτόμου προσέγγισης της STEP, **η χρηματοδότηση της ΕΕ κατευθύνεται σε 11 υφιστάμενα προγράμματα της ΕΕ** (βλ. γράφημα 2 κατωτέρω):

- 5 χρηματοδοτικά προγράμματα που τελούν υπό τη διαχείριση της Επιτροπής για την εσωτερική αγορά (πρόγραμμα-πλαίσιο «Ορίζων Ευρώπη», Ταμείο Καινοτομίας, Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας, πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη» και πρόγραμμα EU4Health)·

- 5 ταμεία που υποστηρίζονται μέσω εθνικών κονδυλίων τα οποία χρηματοδοτούνται από την ΕΕ [π.χ. το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ), το Ταμείο Συνοχής, το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ), το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+) και ο Μηχανισμός Ανάκαμψης και Ανθεκτικότητας (ΜΑΑ)]·
- 1 μέσο (InvestEU) υλοποιήθηκε με τη συμμετοχή των εταίρων της Επιτροπής [π.χ. την Ευρωπαϊκή Τράπεζα Επενδύσεων (ΕΤΕπ)].

ΓΡΑΦΗΜΑ 2: Επισκόπηση των 11 προγραμμάτων STEP

Πηγή: Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

1. ΕΡΓΑΛΕΙΟ 1: Νέα οργάνωση για την υλοποίηση της STEP

1.1. Ειδική ομάδα για τη STEP

Μετά την πρόταση της Επιτροπής του Ιουνίου του 2023[7] για τη θέσπιση της STEP, δημιουργήθηκε ειδική ομάδα για τη STEP η οποία στελεχώθηκε με πόρους που ανακατανεμήθηκαν από τις υπηρεσίες της Επιτροπής οι οποίες συμμετέχουν στα προγράμματα που εμπίπτουν στην αρμοδιότητα της STEP.

Οι κύριοι στόχοι της ειδικής ομάδας για τη STEP είναι οι εξής:

- Διευκόλυνση και συντονισμός της υλοποίησης της STEP· και
- Συμβολή στην προετοιμασία του μελλοντικού πολυετούς δημοσιονομικού πλαισίου (ΠΔΠ) όσον αφορά την ανταγωνιστικότητα.

[7] COM(2023) 335 final: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=celex:52023PC0335.

Η υλοποίηση της STEP σε όλα τα προγράμματα που λειτουργούν βάσει διαφόρων κανόνων, χρονοδιαγραμμάτων και νομικής βάσης, καθώς και σε όλα τα κράτη μέλη, αποτέλεσε μια ιδιαίτερη επιχειρησιακή πρόκληση η οποία **απαιτούσε μεγάλες προσπάθειες συντονισμού και αποσαφήνισης**.

1.2. Δίκτυα STEP

1.2.1. Το δίκτυο STEP στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Επιτροπής

Με βάση τον οριζόντιο χαρακτήρα της STEP, η ειδική ομάδα για τη STEP δημιούργησε ένα **εσωτερικό δίκτυο των Γενικών Διευθύνσεων (ΓΔ) της Ευρωπαϊκής Επιτροπής**, το οποίο αποτελείται από 14 υπηρεσίες[8] που συμμετέχουν ή είναι υπεύθυνες για την υλοποίηση των χρηματοδοτικών προγραμμάτων της ΕΕ στο πλαίσιο της STEP. Το δίκτυο αυτό πραγματοποίησε 7 συνεδριάσεις το 2024 και είχε τακτικές επαφές καθ' όλη τη διάρκεια του έτους.

1.2.2. Το δίκτυο των εθνικών σημείων επαφής της STEP

Σύμφωνα με το άρθρο 6 του κανονισμού STEP, **όλα τα κράτη μέλη** εκτός από την Τσεχία[9] και την Ιρλανδία **όρισαν το αντίστοιχο οικείο εθνικό σημείο επαφής (ΕΣΕ) της STEP το 2024**. Η εν λόγω ομάδα εθνικών δημόσιων φορέων συγκροτεί το δίκτυο των ΕΣΕ της STEP και προεδρεύεται από τη διευθύντρια της ΓΔ BUDG για τα έσοδα και το πολυετές δημοσιονομικό πλαίσιο. Κατά τη διάρκεια του 2024 το δίκτυο των ΕΣΕ συνεδρίασε 4 φορές διαδικτυακά και με φυσική παρουσία. Τα μέλη αντάλλαξαν τις εμπειρίες τους, ενώ η Επιτροπή παρείχε διευκρινίσεις σχετικά με τους στόχους της STEP και προέβη σε τακτικές κοινοποιήσεις στους εκπροσώπους των κρατών μελών των έργων στα οποία είχαν απονεμηθεί σφραγίδες STEP.

Η Επιτροπή κατάρτισε έγγραφα αναφοράς με στόχο να διευκολυνθεί η υλοποίηση της STEP στα κράτη μέλη, μεταξύ αυτών:

- Σημείωμα καθοδήγησης σχετικά με την εφαρμογή του κανονισμού STEP·
- Brochure for STEP National Contact Points and Managing Authorities (Φυλλάδιο για τα εθνικά σημεία επαφής και τις διαχειριστικές αρχές της STEP)·
- Ανακοίνωση σχετικά με την τροποποίηση των σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας για την κατανομή πόρων στους στόχους της STEP·
- Κατευθυντήριες γραμμές για τις κρατικές ενισχύσεις περιφερειακού χαρακτήρα·
- Regional Aid maps (Χάρτες περιφερειακών ενισχύσεων)·
- Overview of Cohesion Policy programmes amendments adopted by the Commission (Επισκόπηση των τροποποιήσεων των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής οι οποίες εγκρίθηκαν από την Επιτροπή).

Επιπλέον, το 2024 η **ειδική ομάδα για τη STEP πραγματοποίησε αποστολές στην Εσθονία, τη Λετονία, τη Λιθουανία και τη Ρουμανία**, στο πλαίσιο των οποίων συναντήθηκε με δημόσιες αρχές, βιομηχανικές ενώσεις, ΜΜΕ και νεοφυείς επιχειρήσεις, καθώς και με ενδιάμεσους χρηματοπιστωτικούς οργανισμούς, με στόχο την ευαισθητοποίηση σχετικά με τη STEP και την προώθηση των κινήτρων και των

[8] Μέλη του δικτύου αυτού είναι η ΓΔ BUDG, η ΓΔ CLIMA, η ΓΔ CNECT, η ΓΔ COMP, η ΓΔ DEFIS, η ΓΔ ECFIN, η ΓΔ EMPL, η ΓΔ GROW, η HERA, η ΓΔ REGIO, η ΓΔ RTD, η ΓΔ SANTE, η SG RECOVER και η SG.

[9] Στις 6 Φεβρουαρίου 2025 η Τσεχία όρισε εθνικό σημείο επαφής της STEP.

οφελών που αποφέρει η STEP στις διαχειριστικές αρχές και σε άλλα δυνητικά ενδιαφερόμενα μέρη στις εν λόγω χώρες.

Με τον κανονισμό STEP θεσπίζεται το **δίκτυο των ΕΣΕ της STEP μεταξύ των κρατών μελών της ΕΕ**. Η ειδική ομάδα για τη STEP συνεργάστηκε επίσης με τρίτες χώρες που είναι συνδεδεμένες με προγράμματα στα οποία στηρίζεται η STEP (όπως το πρόγραμμα-πλαίσιο «Ορίζων Ευρώπη»), συμπεριλαμβανομένων χωρών της Ευρωπαϊκής Ζώνης Ελεύθερων Συναλλαγών (ΕΖΕΣ).

1.3. Ευαισθητοποίηση σχετικά με τη STEP: ευθυγράμμιση με τα ενδιαφερόμενα μέρη στον τομέα της έρευνας και της βιομηχανίας

Αποσκοπώντας στον προσδιορισμό των αναγκών των δυνητικών δικαιούχων της χρηματοδότησης της ΕΕ, η **ειδική ομάδα για τη STEP διεξήγαγε εκτεταμένες διαβουλεύσεις** με ενδιαφερόμενα μέρη στον τομέα της έρευνας και της βιομηχανίας καθ' όλη τη διάρκεια του 2024.

Με βάση τα υφιστάμενα δίκτυα και τους διαύλους που τελούν υπό τη διαχείριση ειδικότερα της ΓΔ GROW[10] (π.χ. το βιομηχανικό φόρουμ, το Enterprise Europe Network, η ευρωπαϊκή πλατφόρμα συνεργασίας συνεργατικών σχηματισμών) και τομεακές αντιπροσωπευτικές οργανώσεις που είναι καταχωρισμένες στο Μητρώο Διαφάνειας της ΕΕ, η ειδική ομάδα για τη STEP συναντήθηκε κυρίως με ενδιαφερόμενα μέρη του κλάδου αλλά και με δημόσιους οργανισμούς, όπως είναι τα περιφερειακά γραφεία της ΕΕ, οι κοινότητες γνώσης και καινοτομίας του Ευρωπαϊκού Ινστιτούτου Καινοτομίας και Τεχνολογίας, το δίκτυο περιφερειών, οι επενδυτές και άλλοι φορείς. Περίπου τα μισά ενδιαφερόμενα μέρη με τα οποία συναντήθηκε η ειδική ομάδα το 2024 δραστηριοποιούνται σε περισσότερους από έναν τομείς STEP, με ισχυρή, ωστόσο, παρουσία του τομέα της καθαρής τεχνολογίας.

Η ειδική ομάδα για τη STEP συνεργάστηκε με **φορείς ή συμμετείχε σε εκδηλώσεις σε επίπεδο ΕΕ** (σχετικά παραδείγματα αποτελούν η EuroChambres, η οποία εκπροσωπεί όλα τα εμπορικά επιμελητήρια της ΕΕ, η έκθεση Hannover Messe[11], η συνάντηση με απεσταλμένους για τις ΜΜΕ από τα κράτη μέλη και η συνέλευση των ΜΜΕ η οποία διοργανώθηκε από την ουγγρική Προεδρία του Συμβουλίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης), καθώς και με συγκεκριμένα κράτη μέλη. Αυτά είναι τα βασικά στοιχεία των παρατηρήσεων που λαμβάνονται όσον αφορά την πρόσβαση στη χρηματοδότηση της ΕΕ:

- **Ρυθμιστικά** και διαρθρωτικά ζητήματα (υψηλό κόστος ενέργειας και εργασίας, ισότιμοι όροι ανταγωνισμού όσον αφορά τις κρατικές ενισχύσεις, διάρθρωση μεταξύ ενωσιακής και εθνικής χρηματοδότησης / επενδυτικής στήριξης)·
- Προκλήσεις όσον αφορά τη **διαχείριση και την πρόσβαση** στη χρηματοδότηση της ΕΕ·
- Κενά στη χρηματοδότηση σε ολόκληρο τον **κύκλο καινοτομίας** (έλλειψη στήριξης για υψηλότερα ΕΤΕ, δεν δίνεται έμφαση στην εμπορευσιμότητα της έρευνας που λαμβάνει στήριξη)·
- Ανάγκη μιας πιο **μακροπρόθεσμης προσέγγισης** (ο χρονικός ορίζοντας του ΠΔΠ είναι υπερβολικά σύντομος για τη μακροπρόθεσμη σταθερότητα του κλάδου)·

[10] Γενική Διεύθυνση Εσωτερικής Αγοράς, Βιομηχανίας, Επιχειρηματικότητας και ΜΜΕ.

[11] Η έκθεση Hannover Messe αποτελεί μία από τις μεγαλύτερες βιομηχανικές εμπορικές εκθέσεις στον κόσμο, πραγματοποιείται ετησίως στη Γερμανία και προβάλλει καινοτομίες στους τομείς της αυτοματοποίησης, της ενέργειας, της ψηφιοποίησης και των προηγμένων τεχνολογιών παραγωγής.

- Ελκυστικότητα για τη βιομηχανία σε **ενωσιακό έναντι του διεθνούς επιπέδου**.

2. ΕΡΓΑΛΕΙΟ 2: Ευθυγράμμιση της χρηματοδότησης της ΕΕ για στρατηγικές τεχνολογίες

2.1. Αποσαφήνιση του πεδίου εφαρμογής και των στόχων της STEP

Σύμφωνα με το άρθρο 2 παράγραφος 7 του κανονισμού STEP, οι συννομοθέτες ανέθεσαν στην Επιτροπή να εκδώσει κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με ορισμένες διατάξεις της STEP. Η Επιτροπή απάντησε εκδίδοντας στις 13 Μαΐου ανακοίνωση με τη μορφή **σημειώματος καθοδήγησης**[12], το οποίο παρέχει πρακτικές κατευθύνσεις για τη διασφάλιση της συνεπούς και αποτελεσματικής εφαρμογής σε όλα τα χρηματοδοτικά προγράμματα.

Το σημείωμα καθοδήγησης εξυπηρετεί τρεις σκοπούς:

- **Αποσαφήνιση των στόχων της STEP:** Περιγράφονται οι στόχοι στους οποίους βασίζεται ο κανονισμός STEP (άρθρο 2), με την αποσαφήνιση βασικών εννοιών, όπως είναι οι αξιακές αλυσίδες και οι συναφείς υπηρεσίες.
- **Παρουσίαση των τομέων που λαμβάνουν στήριξη:** Αναλύονται οι τρεις τομείς στους οποίους δίνεται προτεραιότητα στο πλαίσιο της STEP —ψηφιακές/υπερπροηγμένες τεχνολογίες, καθαρές και αποδοτικές ως προς τη χρήση των πόρων τεχνολογίες, βιοτεχνολογίες και σχετικές δεξιότητες· συνοδεύεται από ενδεικτικό και μη εξαντλητικό κατάλογο των τεχνολογιών που θα μπορούσαν να λάβουν στήριξη.
- **Ανάλυση των προϋποθέσεων για τον χαρακτηρισμό των τεχνολογιών ως κρίσιμων:** Αναλύονται οι προϋποθέσεις τις οποίες πρέπει να πληρούν οι τεχνολογίες προκειμένου να θεωρούνται κρίσιμες, με έμφαση στις διαστάσεις της Ένωσης και της εσωτερικής αγοράς.

Στο σημείωμα καθοδήγησης εξετάζεται η **πρώτη προϋπόθεση βάσει της STEP** που αφορά τον **καινοτόμο χαρακτήρα**. Διευκρινίζεται ότι η στήριξη STEP θα πρέπει να επικεντρώνεται σε ριξικέλευθες καινοτομίες και ότι οι κρίσιμες τεχνολογίες θα πρέπει να παρουσιάζουν δύο τουλάχιστον από τα εξής τρία χαρακτηριστικά: ένα καινοτόμο στοιχείο, ένα αναδυόμενο στοιχείο και/ή ένα στοιχείο αιχμής. Επιπλέον, μια κρίσιμη τεχνολογία θα πρέπει να παρουσιάζει σημαντικό οικονομικό δυναμικό, έχοντας τις υψηλότερες δευτερογενείς επιπτώσεις σε άλλα κράτη μέλη, κάτι το οποίο μπορεί να αυξήσει το οικονομικό δυναμικό στην εσωτερική αγορά. Η STEP δεν στοχεύει επίσης στην πραγματοποίηση βασικής έρευνας και ανάπτυξης, αλλά επίκεντρό της είναι η ανάπτυξη και η παραγωγή.

Εξετάζεται επίσης η **δεύτερη προϋπόθεση βάσει της STEP** σχετικά με τη **μείωση ή την πρόληψη στρατηγικών εξαρτήσεων της Ένωσης**. Διευκρινίζεται ότι οι εν λόγω εξαρτήσεις μπορούν να αναγνωρίζονται στα στρατηγικά έγγραφα της ΕΕ ή να προσδιορίζονται όταν είναι σημαντική η εξάρτηση από προμηθευτές τρίτων χωρών. Περιγράφονται επίσης πέντε παράγοντες αξιολόγησης για την καθοδήγηση

[12] Ανακοίνωση της Επιτροπής C/2024/3209, Σημείωμα καθοδήγησης σχετικά με ορισμένες διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) 2024/795 για τη θέσπιση της πλατφόρμας στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη (STEP), 2024, διατίθεται στη διεύθυνση: https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/3209/oj.

των αρχών χρηματοδότησης κατά τον προσδιορισμό της συμβολής μιας τεχνολογίας στη μείωση ή στην πρόληψη στρατηγικών εξαρτήσεων.

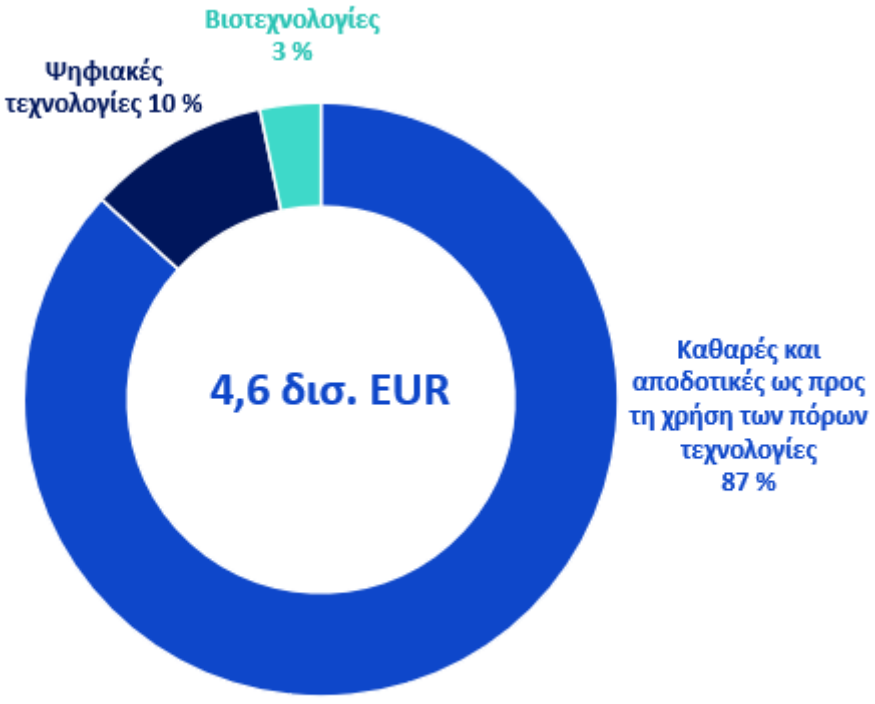
Το σημείωμα καθοδήγησης έχει διαδραματίσει σημαντικό ρόλο στη στήριξη των **υπηρεσιών της Επιτροπής, των ΕΣΕ της STEP και των διαχειριστικών αρχών** και στη διασφάλιση της **συνεπούς εφαρμογής** και στα 11 προγράμματα STEP —ορισμένα τελούσαν υπό την άμεση διαχείριση της Επιτροπής, ενώ άλλα τελούσαν υπό επιμερισμένη διαχείριση μεταξύ της Επιτροπής και των κρατών μελών. Χάρη σε αυτήν τη συνέπεια διασφαλίστηκε η παροχή προτεραιότητας σε ποιοτικά έργα και αναγκαίας στήριξης σε κρίσιμες τεχνολογίες.

Η STEP είναι ενσωματωμένη στα υφιστάμενα προγράμματα της ΕΕ, καθένα από τα οποία υλοποιείται στο πλαίσιο της δικής του νομικής βάσης και των ευρύτερων στόχων του. Μεταξύ αυτών, μόνο το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας έλαβε ειδική δημοσιονομική ενίσχυση στο πλαίσιο της STEP.

2.2. Προγράμματα υπό καθεστώς άμεσης διαχείρισης

Η Επιτροπή διαθέτει κονδύλια της ΕΕ μέσω των προγραμμάτων STEP που τελούν υπό την άμεση διαχείρισή της για τη **στήριξη των στόχων της STEP σε ολόκληρη την Ένωση και την εσωτερική αγορά** — παρότι η STEP εγκρίνεται κατά το ήμισυ της περιόδου του ΠΔΠ και παρότι κάθε πρόγραμμα επιδιώκει ορισμένους στόχους πολιτικής πέραν των στόχων της STEP.

ΓΡΑΦΗΜΑ 3: Τομεακή κατανομή των πόρων που προορίζονταν για τη STEP το 2024 (σε %)

Πηγή: Εκθέσεις που υποβάλλονται από τις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Το 2024 περατώθηκαν οι προσκλήσεις υποβολής προτάσεων[13] στο πλαίσιο και των πέντε προγραμμάτων που σχετίζονται με τη STEP, τα οποία τελούν υπό άμεση διαχείριση και για τους τρεις τομείς STEP: το Ταμείο Καινοτομίας[14], το πρόγραμμα-πλαίσιο «Ορίζων Ευρώπη», το πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη», το πρόγραμμα EU4Health και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας (ΕΤΑ) —με δημοσιονομική ενίσχυση ύψους 1,5 δισ. EUR για δράσεις της STEP ειδικά για το ΕΤΑ.

Συνολικά, το 2024 ο **αρχικός προϋπολογισμός που προοριζόταν** για τη στήριξη σχετικών με τη STEP τεχνολογιών ανήλθε σε **4,6 δισ. EUR**[15], το μεγαλύτερο μέρος του οποίου διατέθηκε σε καθαρές και αποδοτικές ως προς τη χρήση των πόρων τεχνολογίες στο πλαίσιο του Ταμείου Καινοτομίας. Το 2024 προκηρύχθηκε μία πρόσκληση υποβολής προτάσεων που αφορούσε ειδικά την ανάπτυξη δεξιοτήτων και ικανοτήτων στους σχετικούς με τη STEP τομείς, με τίτλο: «*Εξειδικευμένα εκπαιδευτικά προγράμματα σε βασικούς τομείς ικανοτήτων*» στο πλαίσιο του προγράμματος «Ψηφιακή Ευρώπη». Επιπλέον, σκοπός δύο θεμάτων του ΕΤΑ ήταν η ανάπτυξη αμυντικών προϊόντων που συμβάλλουν στην αντιμετώπιση της έλλειψης εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων που είναι ζωτικής σημασίας για τις τεχνολογίες-στόχους.

Επιπλέον, στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο Καινοτομίας (ΕΣΚ) προκήρυξε για πρώτη φορά τον Νοέμβριο του 2024 ειδική πρόσκληση υποβολής προτάσεων για την επέκταση της STEP με προϋπολογισμό ύψους 300 εκατ. EUR για το 2025 (με στήριξη ύψους έως και 30 εκατ. EUR ανά έργο) και προβλεπόμενη αύξηση ύψους 900 εκατ. EUR για την περίοδο 2025-2027 (συμπεριλαμβανομένου του προϋπολογισμού του 2025)· καθώς και πέντε προσκλήσεις υποβολής προτάσεων για την αντιμετώπιση προκλήσεων που σχετίζονται με τη STEP με συνολικό προϋπολογισμό ύψους 250 εκατ. EUR. Οι σφραγίδες STEP θα απονέμονται τόσο στο πλαίσιο της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων για την επέκταση της STEP όσο και στο πλαίσιο των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων για την αντιμετώπιση προκλήσεων που σχετίζονται με τη STEP όσον αφορά έργα που υπερβαίνουν τα κατώτατα όρια αξιολόγησης. Ωστόσο, αυτό δεν λαμβάνεται υπόψη για τα συνολικά ποσά χρηματοδότησης για το 2024 τα οποία συνυπολογίστηκαν στην παρούσα ετήσια έκθεση, δεδομένου ότι οι προσκλήσεις υποβολής προτάσεων δεν περατώθηκαν κατά το εν λόγω έτος.

[13] Το πεδίο εφαρμογής της ετήσιας έκθεσης του 2024 σχετικά με τη STEP καλύπτει αποκλειστικά τις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων που είναι σχετικές με τη STEP, των οποίων η προθεσμία υποβολής έληγε πριν από τις 31/12/2024.

[14] Το Ταμείο Καινοτομίας χρηματοδοτείται από τα έσοδα του συστήματος εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών (ΣΕΔΕ).

[15] Ως εκ τούτου, οι προσκλήσεις υποβολής προτάσεων που προκηρύχθηκαν το 2024 και περατώθηκαν το 2025 δεν λαμβάνονται υπόψη στην παρούσα ετήσια έκθεση.

ΠΙΝΑΚΑΣ 1: Συνοπτική παρουσίαση των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων του 2024 που σχετίζονται με τη STEP στους τρεις τομείς STEP για όλα τα σχετικά με τη STEP προγράμματα υπό άμεση διαχείριση (σε εκατ. EUR)

Τομέας	Πρόγραμμα	Θέμα της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων	Προϋπολογισμός (σε εκατ. EUR)	Έναρξη	Περάτωση
Καθαρές και αποδοτικές ως προς τη χρήση των πόρων τεχνολογίες	**Ταμείο Καινοτομίας**	Γενική απανθρακοποίηση — Έργα μεγάλης κλίμακας	1 700 EUR	Νοε 2023	Απρ 2024
		Γενική απανθρακοποίηση — Έργα μεσαίας κλίμακας	500 EUR	Νοε 2023	Απρ 2024
		Γενική απανθρακοποίηση — Έργα μικρής κλίμακας	200 EUR	Νοε 2023	Απρ 2024
		Παραγωγή καθαρών τεχνολογιών	1 400 EUR	Νοε 2023	Απρ 2024
		Πιλοτικά έργα	200 EUR	Νοε 2023	Απρ 2024
	Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας	Ενεργειακά ανεξάρτητα και αποδοτικά συστήματα για στρατόπεδα	40 EUR	Ιουν 2024	Νοε 2024
Σύνολο για τις καθαρές τεχνολογίες	**4 040 EUR**				
Ψηφιακές τεχνολογίες	**Πρόγραμμα-πλαίσιο «Ορίζων Ευρώπη»**	Μελέτη φάσης Β για την κβαντική διαστημική βαρυτημετρία — τεχνολογική ωρίμαση	14 EUR	Νοε 2023	Απρ 2024
		Διαστημικές τεχνολογίες για τη μη εξάρτηση και την ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης	20 EUR	Νοε 2023	Απρ 2024
	Πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη»	Διάθεση ενός ευρωπαϊκού βασικού μοντέλου υψηλών επιδόσεων ανοικτού κώδικα για περαιτέρω προσαρμογή	25 EUR	Φεβ 2024	Μάι 2024
		Ανάπτυξη ευρωπαϊκών υπηρεσιών υπολογιστικού νέφους αναφοράς (βιομηχανική ανάπτυξη υποδομών IoT Edge και Telco Edge)	30 EUR	Φεβ 2024	Μάι 2024
		Εξειδικευμένα εκπαιδευτικά προγράμματα σε βασικούς τομείς ικανοτήτων	55 EUR	Ιουλ 2024	Νοε 2024
	Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας	Συστήματα μη επανδρωμένων αεροσκαφών συνεργατικής μάχης (U-CCA)	15 EUR	Ιουν 2024	Νοε 2024
		Ασφαλείς και προσαρμόσιμες υποβρύχιες επικοινωνίες για μη επανδρωμένα υποβρύχια συστήματα (UUS)	24 EUR	Ιουν 2024	Νοε 2024
		Μέθοδοι για τη γεφύρωση του χάσματος με την πραγματικότητα	15 EUR	Ιουν 2024	Νοε 2024

		Ηλεκτρονικά στοιχεία	25 EUR	Ιουν 2024	Νοε 2024
		Κβαντικές τεχνολογίες	24 EUR	Ιουν 2024	Νοε 2024
		Πολυλειτουργικό άνοιγμα και πομποδέκτης βάσει TN	45 EUR	Ιουν 2024	Νοε 2024
		Πολυδιάστατο πρότυπο επικοινωνίας στον τομέα της άμυνας	25 EUR	Ιουν 2024	Νοε 2024
		Μικρά ενισχυμένα ευρωπαϊκά μη επανδρωμένα εναέρια συστήματα (UAS)	11 EUR	Ιουν 2024	Νοε 2024
		Συνεργατικό περιβάλλον κυβερνοτεχνολογίας επόμενης γενιάς	48 EUR	Ιουν 2024	Νοε 2024
		Ασφαλής κυματομορφή για δορυφορικές επικοινωνίες	25 EUR	Ιουν 2024	Νοε 2024
		Μη επανδρωμένα συστήματα εδάφους πολλαπλών χρήσεων	50 EUR	Ιουν 2024	Νοε 2024
		Προσομοίωση και εκπαίδευση για επείγοντα ιατρικά περιστατικά	10 EUR	Ιουν 2024	Νοε 2024
Σύνολο για τις ψηφιακές τεχνολογίες			**461**		
Βιοτεχνολογίες	**Πρόγραμμα EU4Health**	Ευρωπαϊκός κόμβος για την ανάπτυξη εμβολίων (EVH)	102 EUR	Μάι 2024	Σεπ 2024
		Πρόσκληση υποβολής προτάσεων για τη στήριξη της ανάπτυξης νέων αντιιικών φαρμάκων	10 EUR	Μάι 2024	Σεπ 2024
		Πρόσκληση υποβολής προτάσεων για τη στήριξη καινοτόμων τεχνολογιών και διαδικασιών παρασκευής για την παραγωγή φαρμάκων στην Ένωση	17 EUR	Μάι 2024	Σεπ 2024
	Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας	Συμμαχία για τα ιατρικά αντίμετρα στον τομέα της άμυνας — Δράσεις έρευνας	15 EUR		
		Συμμαχία για τα ιατρικά αντίμετρα στον τομέα της άμυνας — Δράσεις ανάπτυξης	10 EUR		
Σύνολο για τις βιοτεχνολογίες			**154 EUR**		
Γενικό σύνολο			**4 655 EUR**		

Πηγή: Εκθέσεις που υποβάλλονται από τις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Έως το τέλος του 2024[16] οι αιτήσεις που υποβλήθηκαν για θέματα του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας και του προγράμματος «Ψηφιακή Ευρώπη»[17] δεν είχαν ακόμη αξιολογηθεί. Όλα τα άλλα θέματα έχουν αξιολογηθεί, με αποτέλεσμα να **λάβουν χρηματοδότηση ύψους 4,9 δισ. EUR**[18] .

Στις ενότητες που ακολουθούν παρέχεται λεπτομερής ανάλυση του αντικτύπου της STEP στους τρεις τεχνολογικούς τομείς STEP και μεταξύ άλλων στα κράτη μέλη και στις περιφέρειες της ΕΕ. Η περιφερειακή ανάλυση γίνεται σύμφωνα με τη **στατιστική ταξινόμηση NUTS2** (NUTS 2024, Eurostat).

2.2.1. Προώθηση της καθαρής καινοτομίας

Η μετάβαση σε **καθαρές και αποδοτικές ως προς τη χρήση των πόρων τεχνολογίες** βρίσκεται στο επίκεντρο της στρατηγικής της Ευρώπης για τη βιομηχανία και για το κλίμα, στηρίζοντας τις προσπάθειες της ΕΕ για την επίτευξη κλιματικής ουδετερότητας έως το 2050 στο πλαίσιο της Ευρωπαϊκής Πράσινης Συμφωνίας. Πιο πρόσφατα, αυτό αποτυπώθηκε στη συμφωνία της ΕΕ για καθαρή βιομηχανία[19].

Ο εν λόγω τομέας αναγνωρίστηκε από τον κανονισμό STEP ως στρατηγική προτεραιότητα, σύμφωνα με τον κανονισμό για τη βιομηχανία των μηδενικών καθαρών εκπομπών (NZIA)[20], η οποία αποσκοπεί στην κλιμάκωση της παραγωγής βασικών καθαρών τεχνολογιών εντός της Ευρώπης, ώστε να διασφαλιστεί η τεχνολογική κυριαρχία και να μειωθεί η εξάρτηση από εξωτερικούς προμηθευτές. Με άλλα λόγια, οι επενδύσεις σε αυτές τις τεχνολογίες είναι ζωτικής σημασίας όχι μόνο για τη μείωση των εκπομπών, αλλά και για την ενίσχυση της βιομηχανικής ανταγωνιστικότητας και τη διασφάλιση της ενεργειακής ανεξαρτησίας της ΕΕ.

Οι καθαρές και αποδοτικές ως προς τη χρήση των πόρων τεχνολογίες περιλαμβάνουν ένα ευρύ φάσμα καινοτομιών που κυμαίνεται από τις **τεχνολογίες ανανεώσιμων πηγών ενέργειας έως τα βιώσιμα καύσιμα, τη δέσμευση άνθρακα και τις τεχνολογίες απανθρακοποίησης**[21].

Το Ταμείο Καινοτομίας, το οποίο χρηματοδοτείται από το σύστημα εμπορίας δικαιωμάτων εκπομπών της ΕΕ (ΣΕΔΕ της ΕΕ), είναι μακράν ο φορέας που συμβάλλει περισσότερο στην επίτευξη των στόχων της STEP μεταξύ των προγραμμάτων που τελούν υπό την άμεση διαχείριση της Επιτροπής. Η πρώτη πρόσκληση υποβολής προτάσεων που ήταν ευθυγραμμισμένη με τη STEP στο πλαίσιο του Ταμείου Καινοτομίας

---

[16] Η ετήσια έκθεση του 2024 καλύπτει τις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων που περατώθηκαν έως τις 31-12-2024, ανεξαρτήτως αν τα αποτελέσματα είχαν ανακοινωθεί έως το τέλος του έτους.

[17] Έως τον Μάρτιο του 2025 ολοκληρώθηκε η αξιολόγηση στο πλαίσιο των τριών θεμάτων του προγράμματος «Ψηφιακή Ευρώπη» και απονεμήθηκαν 17 σφραγίδες STEP, οι οποίες θα αναφερθούν στην ετήσια έκθεση του 2025.

[18] Το ποσό αυτό αντιστοιχεί στο συνολικό ποσό που χορηγήθηκε στα έργα τα οποία επιλέχθηκαν για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του Ταμείου Καινοτομίας, του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» και του προγράμματος EU4Health. Ενδέχεται να αναπροσαρμόζεται κατά την υπογραφή των συμφωνιών επιχορήγησης, κάτι που θα καθιστούσε δυνατή την τροποποίηση των μεμονωμένων συνεισφορών, ενώ δεν μπορεί να συνδυαστεί με το ποσό ύψους 4,6 δισ. EUR της εισαγωγικής παραγράφου που αναφέρεται στον προϋπολογισμό που διατέθηκε (έναντι της χρηματοδότησης που χορηγήθηκε) στο πλαίσιο των προσκλήσεων υποβολής προτάσεων STEP οι οποίες περατώθηκαν το 2024 και για τα πέντε προγράμματα υπό άμεση διαχείριση τα οποία εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της STEP.

[19] Ανακοίνωση COM/2025/85 της Επιτροπής, Η συμφωνία για καθαρή βιομηχανία: Κοινός χάρτης πορείας για την ανταγωνιστικότητα και την απανθρακοποίηση, 2025, διατίθεται στη διεύθυνση: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=celex:52025DC0085.

[20] Κανονισμός (ΕΕ) 2024/1735 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 13ης Ιουνίου 2024, σχετικά με τη θέσπιση πλαισίου μέτρων για την ενίσχυση του οικοσυστήματος παραγωγής τεχνολογιών μηδενικών καθαρών εκπομπών της Ευρώπης και την τροποποίηση του κανονισμού (ΕΕ) 2018/1724, διατίθεται στη διεύθυνση: https://eur-lex.europa.eu/eli/reg/2024/1735/oj.

[21] Λεπτομερής αλλά μη εξαντλητικός κατάλογος των τεχνολογιών που καλύπτονται από τον κανονισμό STEP είναι διαθέσιμος στην ανακοίνωση C/2024/3248 της Επιτροπής με τίτλο «Σημείωμα καθοδήγησης σχετικά με ορισμένες διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) 2024/795 για τη θέσπιση της πλατφόρμας στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη (STEP)», 2024, στη διεύθυνση: https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/3209/oj.

περατώθηκε τον Απρίλιο του 2024. Περιλάμβανε τη διάθεση ικανού προϋπολογισμού ύψους 4 δισ. EUR για τη στήριξη των εξελίξεων στον τομέα της καθαρής τεχνολογίας.

Οι προσκλήσεις, οι οποίες διαρθρώνονταν σε πέντε θέματα με βάση τις απαιτήσεις των κεφαλαιουχικών δαπανών (CAPEX) και την τεχνολογική εστίαση, κάλυπταν τομείς όπως τη γενική απανθρακοποίηση, την παραγωγή καθαρών τεχνολογιών και τα πιλοτικά έργα. Όπως και σε όλες τις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων του Ταμείου Καινοτομίας, τα έργα αξιολογήθηκαν με βάση τη δυνατότητα μείωσης των εκπομπών αερίων του θερμοκηπίου, το επίπεδο καινοτομίας, την ωριμότητα, τη δυνατότητα αναπαραγωγής και την οικονομική αποδοτικότητα —παράμετροι που διασφαλίζουν μια αυστηρή διαδικασία επιλογής.

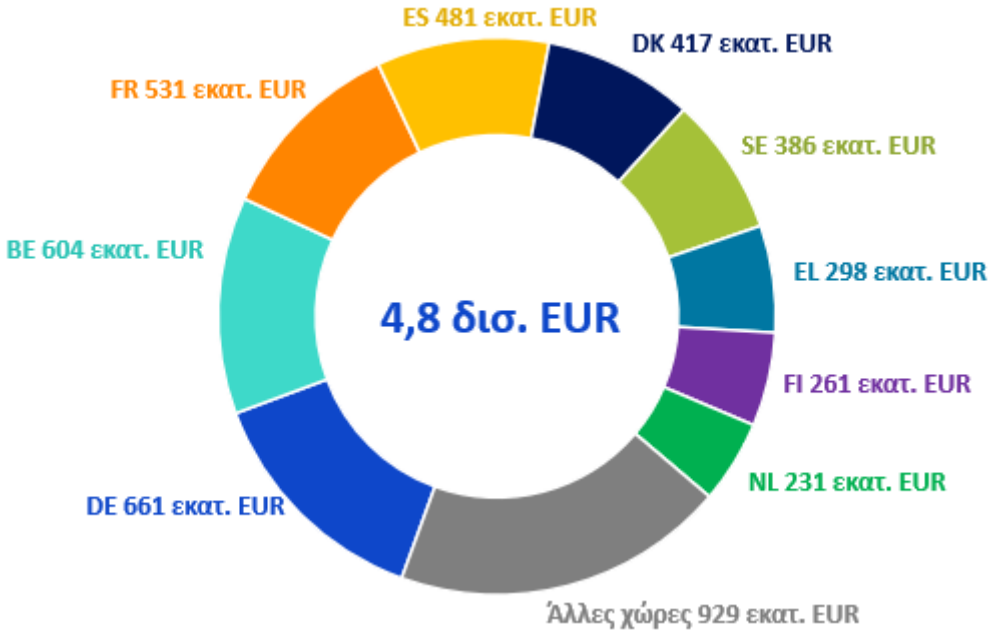
Στο πλαίσιο των εν λόγω προσκλήσεων, διατέθηκε σημαντική χρηματοδοτική στήριξη στα έργα που επιλέχθηκαν για χρηματοδότηση. Συνολικά, **προεπιλέχθηκαν 85 έργα για τη χορήγηση συνολικής χρηματοδοτικής στήριξης ύψους 4,8 δισ. EUR**[22], με επιχορηγήσεις που κάλυπταν έως και το 60 % τόσο των κεφαλαιουχικών όσο και των λειτουργικών δαπανών που συμπεριλαμβάνονταν στο χρηματοδοτικό κενό των έργων, κάτι που αφήνει επαρκή περιθώρια για την κάλυψη του μη χρηματοδοτούμενου μέρους των επιλέξιμων δαπανών από άλλους χρηματοδοτικούς πόρους. Μεταξύ αυτών των έργων βρίσκονται η ανάπτυξη μιας πρωτοποριακής τεχνολογίας για την παραγωγή χημικών προϊόντων και δομικών υλικών από απόβλητα βιομάζας (L1X) στη Σλοβακία, η πρώτη μεγάλης κλίμακας υπόγεια δεξαμενή αποθήκευσης θερμικής ενέργειας 20 μεγαβάτ (ScaleUp) στην Αυστρία και η μόνιμη υπόγεια αποθήκευση διοξειδίου του άνθρακα (Greensand Future) στη Δανία[23].

Χορηγήθηκε επίσης χρηματοδότηση συνολικού ύψους 150,6 εκατ. EUR σε τρεις διασυνοριακές πρωτοβουλίες με πολλαπλούς δικαιούχους. Ένα τέτοιο παράδειγμα αποτελεί το Energy Observer 2, ένα έργο που υλοποιείται από κοινού από τη Γαλλία και τις Κάτω Χώρες και προβλέπει την ανάπτυξη, την κατασκευή και τη λειτουργία του πρώτου φορτηγού πλοίου υγρού υδρογόνου στον κόσμο.

[22] Τα στοιχεία αυτά παρέχουν μια συνοπτική εικόνα των αποτελεσμάτων της/των σχετικής/-ών πρόσκλησης/προσκλήσεων υποβολής προτάσεων. Η επακόλουθη υπογραφή των συμφωνιών επιχορήγησης μεταξύ των φορέων υλοποίησης έργου και της Επιτροπής μπορεί να οδηγήσει σε προσαρμογές τόσο ως προς τον αριθμό των έργων στα οποία χορηγείται επιχορήγηση όσο και ως προς τις επιμέρους συνεισφορές.

[23] Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με επιλεγμένο αριθμό χρηματοδοτούμενων έργων διατίθενται στη διεύθυνση: https://strategic-technologies.europa.eu/step-documents_el.

ΓΡΑΦΗΜΑ 4: Γεωγραφική κατανομή των επιχορηγήσεων που χορηγήθηκαν στον τομέα της καθαρής τεχνολογίας το 2024 από χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ που σχετίζονται με τη STEP

Πηγή: Εκθέσεις που υποβάλλονται από τις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Οι οντότητες που είναι εγκατεστημένες στη Γερμανία και στο Βέλγιο ήταν μακράν οι μεγαλύτεροι αποδέκτες επιχορηγήσεων που σχετίζονται με τη STEP στον εν λόγω τομέα, λαμβάνοντας 661 εκατ. EUR και 604 εκατ. EUR, αντίστοιχα. Ακολούθησαν η Γαλλία (530 εκατ. EUR), η Ισπανία (480 εκατ. EUR) και η Δανία (417 εκατ. EUR)[24].

2.2.2. Επιτάχυνση των καινοτομιών στους τομείς των ψηφιακών και υπερπροηγμένων τεχνολογιών

Οι **ψηφιακές και υπερπροηγμένες τεχνολογίες** διαδραματίζουν καίριο ρόλο στην προώθηση της τεχνολογικής κυριαρχίας και της ψηφιακής ανθεκτικότητας της Ευρώπης. Ο τομέας αυτός περιλαμβάνει ένα ευρύ φάσμα καινοτομιών αιχμής, συμπεριλαμβανομένων της **προηγμένης υπολογιστικής, της τεχνητής νοημοσύνης (ΤΝ), της κυβερνοασφάλειας, της μικροηλεκτρονικής και των κβαντικών τεχνολογιών**[25] —οι οποίες στο σύνολό τους έχουν θεμελιώδη σημασία για το πρόγραμμα πολιτικής 2030 «Ψηφιακή Δεκαετία» της ΕΕ[26], το οποίο αποσκοπεί στην ενίσχυση των ψηφιακών υποδομών, των δεξιοτήτων και της τεχνολογικής υπεροχής της Ευρώπης.

[24] Στο πλαίσιο των σφραγίδων STEP του Ταμείου Καινοτομίας, για έργα με πολλαπλούς δικαιούχους τα οποία βρίσκονται σε περισσότερες από μία περιφέρειες, το ποσό της χρηματοδοτικής συνεισφοράς που χορηγείται στη συγκεκριμένη περιφέρεια / στο συγκεκριμένο κράτος μέλος υπολογίζεται με ισομερή κατανομή της συνολικής συνεισφοράς στο έργο μεταξύ των τοποθεσιών του.

[25] Λεπτομερής αλλά μη εξαντλητικός κατάλογος των τεχνολογιών που καλύπτονται από τον κανονισμό STEP είναι διαθέσιμος στην ανακοίνωση C/2024/3209 της Επιτροπής με τίτλο «Σημείωμα καθοδήγησης σχετικά με ορισμένες διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) 2024/795 για τη θέσπιση της πλατφόρμας στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη (STEP)», 2024, στη διεύθυνση https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/3209/oj.

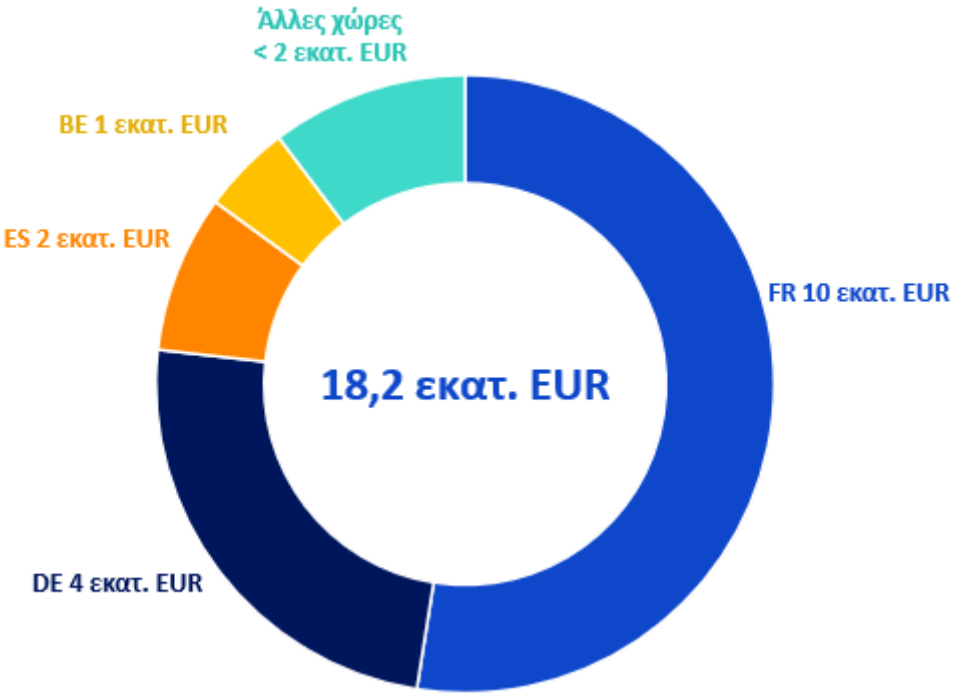
[26] ΑΠΟΦΑΣΗ (ΕΕ) 2022/2481 ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ, της 14ης Δεκεμβρίου 2022, για τη θέσπιση του προγράμματος πολιτικής 2030 «Ψηφιακή Δεκαετία».

Με την αναγνώριση της στρατηγικής σημασίας αυτών των τεχνολογιών, το 2024 η στήριξη για την STEP διοχετεύθηκε μέσω δύο θεμάτων στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», μέσω τριών θεμάτων στο πλαίσιο του προγράμματος «Ψηφιακή Ευρώπη» και μέσω δώδεκα θεμάτων στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας. Συνολικά, το 2024 **δεσμεύτηκε προϋπολογισμός ύψους 461 εκατ. EUR** για δράσεις που ήταν σχετικές με τη STEP στον τομέα των ψηφιακών τεχνολογιών.

Έως το τέλος του 2024 είχαν επιλεγεί έξι έργα για χρηματοδότηση στο πλαίσιο των προαναφερόμενων προσκλήσεων υποβολής προτάσεων του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη»[27], τα οποία έλαβαν επιχορήγηση που κάλυπτε το 100 % των επιλέξιμων δαπανών τους. Η αξιολόγηση των προτάσεων που υποβλήθηκαν για το πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη» και το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας βρίσκεται ακόμη σε εξέλιξη.

Συνολικά, διατέθηκαν 18,2 εκατ. EUR στα εν λόγω έργα στο πλαίσιο των θεμάτων που χαρακτηρίζονται ως «θέματα STEP» τα οποία εντάσσονται στον πυλώνα II του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», ομάδα 4 («Ψηφιακές τεχνολογίες, βιομηχανία και διάστημα»). Όλα αυτά τα έργα προωθήθηκαν από διακρατικές κοινοπραξίες που έχουν συσταθεί σε όλα τα κράτη μέλη της ΕΕ —με τη Νορβηγία και την Ισλανδία να είναι επίσης επιλέξιμες.

ΓΡΑΦΗΜΑ 5: Γεωγραφική κατανομή των επιχορηγήσεων που χορηγήθηκαν στον τομέα της ψηφιακής τεχνολογίας το 2024 από χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ που σχετίζονται με τη STEP

Πηγή: Εκθέσεις που υποβάλλονται από τις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

[27]Έως το τέλος του 2024 τα 6 έργα είχαν επιλεγεί για χρηματοδότηση στο πλαίσιο του θέματος «Διαστημικές τεχνολογίες για τη μη εξάρτηση και την ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης». Η χορήγηση επιχορήγησης για το έργο που επιλέχθηκε στο πλαίσιο του δεύτερου θέματος αναβλήθηκε λόγω αποχώρησης ενός σημαντικού εταίρου της κοινοπραξίας. Το δεύτερο τρίμηνο του 2025 αναμένεται η υπογραφή της επιχορήγησης για το έργο που επιλέχθηκε στο πλαίσιο του εν λόγω δεύτερου θέματος / πρόσκλησης υποβολής προτάσεων.

Σε εθνικό επίπεδο, οντότητες από τη Γαλλία και τη Γερμανία αναδείχθηκαν ως οι κορυφαίοι αποδέκτες επιχορηγήσεων που σχετίζονται με τη STEP στον εν λόγω τομέα, λαμβάνοντας 9,6 εκατ. EUR και 4,4 εκατ. EUR, αντίστοιχα. Ακολούθησαν η Ισπανία (1,5 εκατ. EUR) και το Βέλγιο (0,8 εκατ. EUR)[28].

Παραδείγματα έργων είναι το PUMA, μια συνεργασία μεταξύ γαλλικών, γερμανικών και ιταλικών φορέων υλοποίησης έργων που αντιμετωπίζει τις στρατηγικές εξαρτήσεις της ΕΕ στον τομέα της μικροηλεκτρονικής για διαστημικές εφαρμογές και το SPACELINK, στο πλαίσιο του οποίου οντότητες από την Ελλάδα, τη Γερμανία, τη Γαλλία και το Βέλγιο θα συνεργαστούν για την ανάπτυξη κατασκευαστικών στοιχείων για οπτικές επικοινωνίες κατάλληλες για χρήση στο διάστημα (space-grade)[29].

2.2.3. Ενίσχυση των βιοτεχνολογιών

Οι βιοτεχνολογίες διαδραματίζουν καίριο ρόλο στην προώθηση της ιατρικής καινοτομίας, στην ενίσχυση της ανθεκτικότητας στον τομέα της υγείας και στην προαγωγή της στρατηγικής αυτονομίας της Ευρώπης σε ιατρικά εφόδια κρίσιμης σημασίας. Ο τομέας αυτός καλύπτει ευρύ φάσμα τομέων αιχμής, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται η **γονιδιωματική και η φαρμακογονιδιωματική, η σύνθεση DNA, η μηχανική κυττάρων και ιστών, η βιοπληροφορική και οι νανοβιοτεχνολογίες**. Η έμφαση της STEP στις βιοτεχνολογίες έχει ως στόχο την επιτάχυνση της καινοτομίας, τη διασφάλιση της ασφάλειας του εφοδιασμού και την ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης στον τομέα των βιοεπιστημών.

Η στήριξη της STEP προς τις βιοτεχνολογίες υλοποιήθηκε το 2024 μέσω τριών ειδικών θεμάτων που σχετίζονται με τη STEP στο πλαίσιο του **προγράμματος EU4Health** και μέσω δύο θεμάτων στο πλαίσιο του **Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας**. Στο πλαίσιο των θεμάτων αυτών διατέθηκε προϋπολογισμός ύψους άνω των **150 εκατ. EUR** για τη στήριξη έργων που επικεντρώνονται στην ανάπτυξη αντιιικών φαρμάκων, στην παραγωγή εμβολίων, στην παρασκευή βασικών φαρμάκων, καθώς και σε ιατρικά αντίμετρα στον τομέα της άμυνας. Οι επενδύσεις αυτές αποσκοπούν στην ενίσχυση της ετοιμότητας της Ευρώπης απέναντι σε μελλοντικές κρίσεις στον τομέα της υγείας, στη μείωση της εξάρτησης από εξωτερικούς προμηθευτές και στην προώθηση της επόμενης γενιάς βιοϊατρικών επιτευγμάτων.

Έως το τέλος του 2024 είχαν αξιολογηθεί μόνο οι προτάσεις που υποβλήθηκαν για θέματα του EU4Health και είχαν ανακοινωθεί τα σχετικά αποτελέσματα, ενώ χορηγήθηκε συνολικό ποσό ύψους περίπου **130 εκατ. EUR** στο πλαίσιο των σχετικών με τη STEP προσκλήσεων. Επτά έργα έλαβαν επιχορήγηση, η οποία κάλυπτε ποσοστό μεταξύ 60 % και 80 % των επιλέξιμων δαπανών τους. Τέσσερα από τα υποστηριζόμενα έργα αποτελούν πρωτοβουλίες με πολλαπλούς δικαιούχους, τρεις από τις οποίες υλοποιούνται από διακρατικές κοινοπραξίες —με οντότητες από συνδεδεμένες τρίτες χώρες[30] να είναι επίσης επιλέξιμες. Σε αυτά συγκαταλέγονται η ανάπτυξη, στην Πορτογαλία, μιας συνεχούς φαρμακευτικής διαδικασίας ξήρανσης με ψεκασμό, η οποία θα ενισχύσει την αποδοτικότητα, τη δυνατότητα κλιμάκωσης και την ευελιξία της παρασκευής φαρμακευτικών προϊόντων στην ΕΕ (PharmSD 3.0) και μιας πλατφόρμας για την παρασκευή φαρμακευτικών προϊόντων που βασίζεται στην τεχνητή νοημοσύνη και τη ρομποτική σε συνεργασία με οντότητες εγκατεστημένες στη Φινλανδία, τη Σουηδία, τη Γαλλία, την Εσθονία και τη Γερμανία (RoboPharma)[31].

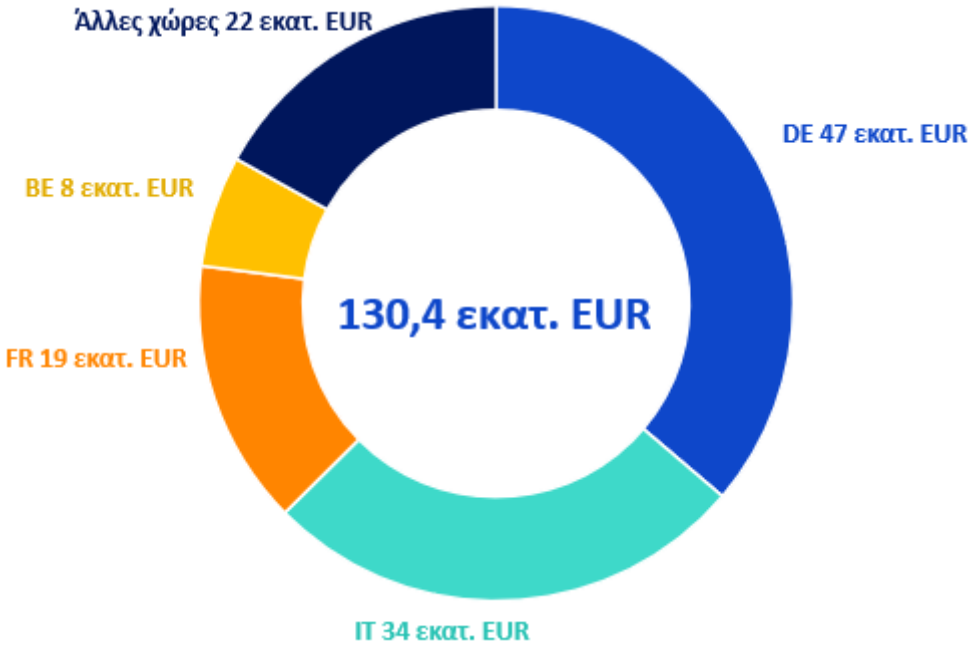
[28] Για έργα που βρίσκονται σε περισσότερες από μία τοποθεσίες, το ποσό της χρηματοδοτικής συνεισφοράς που χορηγείται στη συγκεκριμένη περιφέρεια / στο συγκεκριμένο κράτος μέλος υπολογίζεται με βάση τη χρηματοδοτική συνεισφορά που χορηγείται στην οντότητα ή στις οντότητες που είναι εγκατεστημένες εκεί.

[29] Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με επιλεγμένο αριθμό χρηματοδοτούμενων έργων διατίθενται στη διεύθυνση: https://strategic-technologies.europa.eu/step-documents_el.

[30] Βλ. κατάλογο συμμετεχουσών χωρών στο πρόγραμμα EU4Health.

[31] Περισσότερες λεπτομέρειες σχετικά με επιλεγμένο αριθμό χρηματοδοτούμενων έργων διατίθενται στη διεύθυνση: https://strategic-technologies.europa.eu/step-documents_el.

ΓΡΑΦΗΜΑ 6: Γεωγραφική κατανομή των επιχορηγήσεων που χορηγήθηκαν στον τομέα των βιοτεχνολογιών το 2024 από χρηματοδοτικά προγράμματα της ΕΕ που σχετίζονται με τη STEP

Πηγή: Εκθέσεις που υποβάλλονται από τις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Οι οντότητες από τη Γερμανία και την Ιταλία αναδείχθηκαν ως οι κορυφαίοι δικαιούχοι, λαμβάνοντας 47 εκατ. EUR και 34 εκατ. EUR, αντίστοιχα. Ακολούθησε η Γαλλία, εξασφαλίζοντας επιχορηγήσεις ύψους 19 εκατ. EUR[32].

2.3. Ταμεία της πολιτικής συνοχής

Η πολιτική συνοχής αποδείχθηκε ένας από τους κύριους παράγοντες που συνέβαλαν στην επίτευξη των στόχων της STEP και στην ενίσχυση της ανταγωνιστικότητας και της ανθεκτικότητας της ευρωπαϊκής οικονομίας. Οι κύριες δυνατότητες ευελιξίας και τα κίνητρα που εισήγαγε η STEP για την πολιτική συνοχής περιλάμβαναν τη δυνατότητα χρηματοδότησης παραγωγικών επενδύσεων σε επιχειρήσεις εκτός των ΜΜΕ στο πλαίσιο των ειδικών προτεραιοτήτων STEP του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης, **υψηλότερα ποσοστά συγχρηματοδότησης έως και 100 % στο επίπεδο της ειδικής προτεραιότητας STEP** και **καταβολή του 30 % των κονδυλίων για τις προτεραιότητες STEP από τον προϋπολογισμό της ΕΕ ως εφάπαξ προχρηματοδότηση κατά 30 %**.

Για να ικανοποιήσει το έντονο ενδιαφέρον των κρατών μελών, τον Απρίλιο του 2024, λίγο μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού STEP, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή διοργάνωσε τεχνικό σεμινάριο[33], το οποίο προορίζεται κυρίως για τις διαχειριστικές αρχές των ταμείων της πολιτικής συνοχής, προκειμένου να αποσαφηνιστεί ο

[32] Για έργα που βρίσκονται σε περισσότερες από μία τοποθεσίες, το ποσό της χρηματοδοτικής συνεισφοράς που χορηγείται στη συγκεκριμένη περιφέρεια / στο συγκεκριμένο κράτος μέλος υπολογίζεται με βάση τη χρηματοδοτική συνεισφορά που χορηγείται στην οντότητα ή στις οντότητες που είναι εγκατεστημένες εκεί.

[33] Inforegio — 2021-2027 Technical seminars (Τεχνικά σεμινάρια), διατίθεται στη διεύθυνση: https://ec.europa.eu/regional_policy/2021-2027/technical-seminars/step_en

τρόπος με τον οποίο θα πρέπει να εφαρμοστεί η STEP στο πλαίσιο των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής και να παρασχεθεί καθοδήγηση σχετικά με το πεδίο εφαρμογής της STEP.

Η Επιτροπή **έως τις 31 Αυγούστου 2024 έλαβε το πρώτο κύμα αιτημάτων τροποποίησης προγραμμάτων**, διαθέτοντας κονδύλια σε επενδύσεις της STEP ενόψει της ενδιάμεσης επανεξέτασης των ταμείων της πολιτικής συνοχής. Έκτοτε, διεξάγονται πρόσθετες άτυπες διαβουλεύσεις με διάφορα κράτη μέλη, αρκετές εκ των οποίων καταλήγουν σε επίσημα αιτήματα τροποποίησης προγραμμάτων.

Έως το τέλος Δεκεμβρίου του 2024 **6 κράτη μέλη είχαν υποβάλει προς έγκριση στην Επιτροπή 41 τροποποιήσεις για τη STEP**, ύψους **6,4 δισ. EUR από τα ταμεία της πολιτικής συνοχής**. Αναμένεται να υποβληθούν πρόσθετες τροποποιήσεις καθ' όλη τη διάρκεια του 2025.

Η κατανομή έχει ως εξής:

- 4,8 δισ. EUR από το Ευρωπαϊκό Ταμείο Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ)
- 838 εκατ. EUR από το Ευρωπαϊκό Κοινωνικό Ταμείο+ (ΕΚΤ+)
- 764 εκατ. EUR από το Ταμείο Δίκαιης Μετάβασης (ΤΔΜ)

2.3.1. Ανάλυση της χρήσης της STEP στο πλαίσιο της πολιτικής συνοχής

Από τις 31 Δεκεμβρίου 2024 εγκρίθηκαν από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή 29 τροποποιήσεις για τη STEP συνολικού ύψους σχεδόν 5,9 δισ. EUR σε έξι κράτη μέλη (*βλ. πίνακα 2 και γράφημα 7 below*).

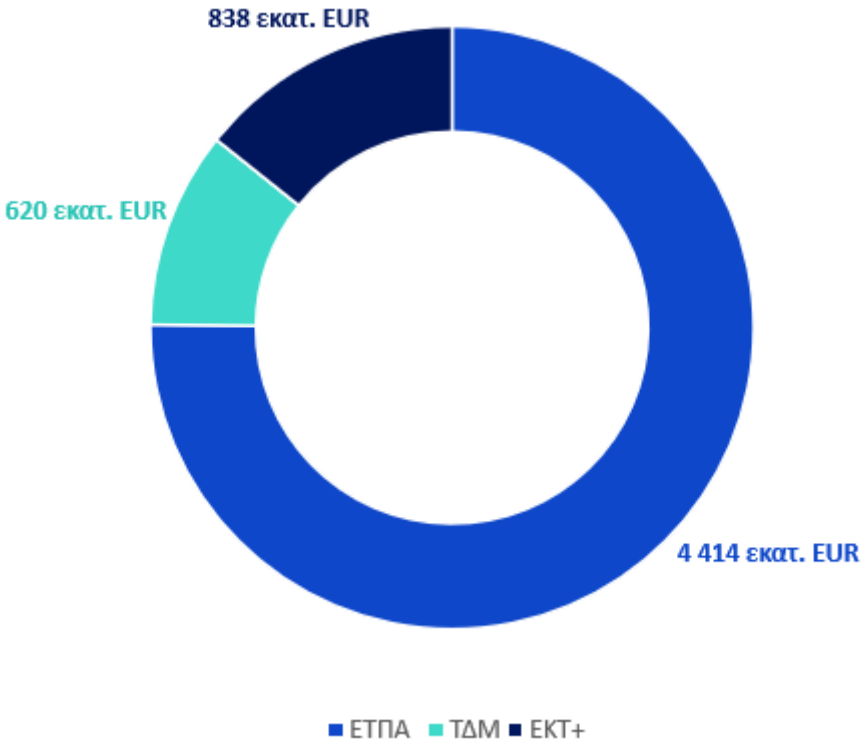
ΠΙΝΑΚΑΣ 2: Επισκόπηση της διάθεσης κονδυλίων το 2024 (σε εκατ. EUR)

Κράτος μέλος	Τίτλος	ΕΤΠΑ (σε εκατ. EUR)	ΤΔΜ (σε εκατ. EUR)	ΕΚΤ+ (σε εκατ. EUR)	Σύνολο (σε εκατ. EUR)
DE	Πολυταμειακό πρόγραμμα ΕΤΠΑ/ΤΔΜ για τη Βόρεια Ρηνανία-Βεστφαλία 2021-2027	200,20	301,60		501,8
DE	Πρόγραμμα ΕΤΠΑ 2021-2027 για τη Βάδη-Βυρτεμβέργη	62,22			62,2
DK	Πράσινες τεχνολογίες και δεξιότητες για μια δίκαιη μετάβαση		52,30		52,3
ES	Πρόγραμμα για την Καταλονία — ΕΤΠΑ 2021-2027	113,51			113,5
DE	Πρόγραμμα ΕΤΠΑ 2021-2027 για τη Βαυαρία	104,54			104,5
DE	Πρόγραμμα ΕΤΠΑ 2021-2027 για το Σλέσβιχ-Χόλσταϊν	47,00			47,0
IT	Περιφερειακό πρόγραμμα για το Λάτιο — ΕΤΠΑ 2021-2027	109,04			109,0
IT	Περιφερειακό πρόγραμμα για τη Σικελία — ΕΤΠΑ 2021-2027	615,20			615,2
IT	Περιφερειακό πρόγραμμα για τη Σαρδηνία — ΕΤΠΑ 2021-2027	166,01			166,0
ES	Πρόγραμμα για την Καντάμπρια — ΕΤΠΑ 2021-2027	15,53			15,5
IT	Περιφερειακό πρόγραμμα για τη Λομβαρδία — ΕΤΠΑ 2021-2027	120,00			120,0
FR	Πρόγραμμα για την Περιφέρεια Ο-ντε-Φρανς — ΕΤΠΑ-ΕΚΤ+-ΤΔΜ 2021-2027			34,87	34,9
IT	Περιφερειακό πρόγραμμα για την Καμπάνια — ΕΤΠΑ 2021-2027	581,14			581,1
DE	Πρόγραμμα ΕΤΠΑ 2021-2027 για το Μεκλεμβούργο – Δυτική Πομερανία	138,69			138,7
ES	Πρόγραμμα για την Κοινότητα της Μαδρίτης — ΕΤΠΑ 2021-2027	72,67			72,7
IT	Περιφερειακό πρόγραμμα για την Καλαβρία — ΕΤΠΑ-ΕΚΤ+ 2021-2027	264,45			264,5
IT	Περιφερειακό πρόγραμμα για την Απουλία — ΕΤΠΑ–ΕΚΤ+ 2021-2027	471,53			471,5
ES	Πρόγραμμα για την Αραγονία — ΕΤΠΑ 2021-2027	23,44			23,4
RO	Υγεία	351,77		114,44	466,2
IT	Περιφερειακό πρόγραμμα για την Αιμιλία-Ρωμανία — ΕΤΠΑ 2021-2027	61,46			61,5
IT	Εθνικό πρόγραμμα για την έρευνα, την καινοτομία και την ανταγωνιστικότητα για την πράσινη και την ψηφιακή μετάβαση 2021-2027	558,46			558,5

IT	Περιφερειακό πρόγραμμα για την Ουμβρία — ΕΤΠΑ 2021-2027	31,42			31,4
RO	Έξυπνη ανάπτυξη, ψηφιοποίηση και χρηματοδοτικά μέσα	271,01			271,0
RO	Δίκαιη μετάβαση		266,33		266,3
FR	Programme régional Île-de-France et bassin de la Seine — ΕΤΠΑ–ΕΚΤ+ 2021-2027	35,19		12,48	47,7
DE	Βαυαρία — ΕΚΤ+			36,92	36,9
ES	Καντάμπρια — ΕΚΤ+			3,17	3,2
ES	Μαδρίτη — ΕΚΤ+			63,82	63,8
RO	Εκπαίδευση και απασχόληση — Ρουμανία — ΕΚΤ+			572,63	572,6
Σύνολο	**29**	**4 414,5**	**620,2**	**838,3**	**5 873,0**

Πηγή: Εκθέσεις των κρατών μελών.

ΓΡΑΦΗΜΑ 7: Συνολικά κονδύλια για τη STEP στο πλαίσιο των προγραμμάτων που εγκρίθηκαν το 2024 (σε εκατ. EUR)

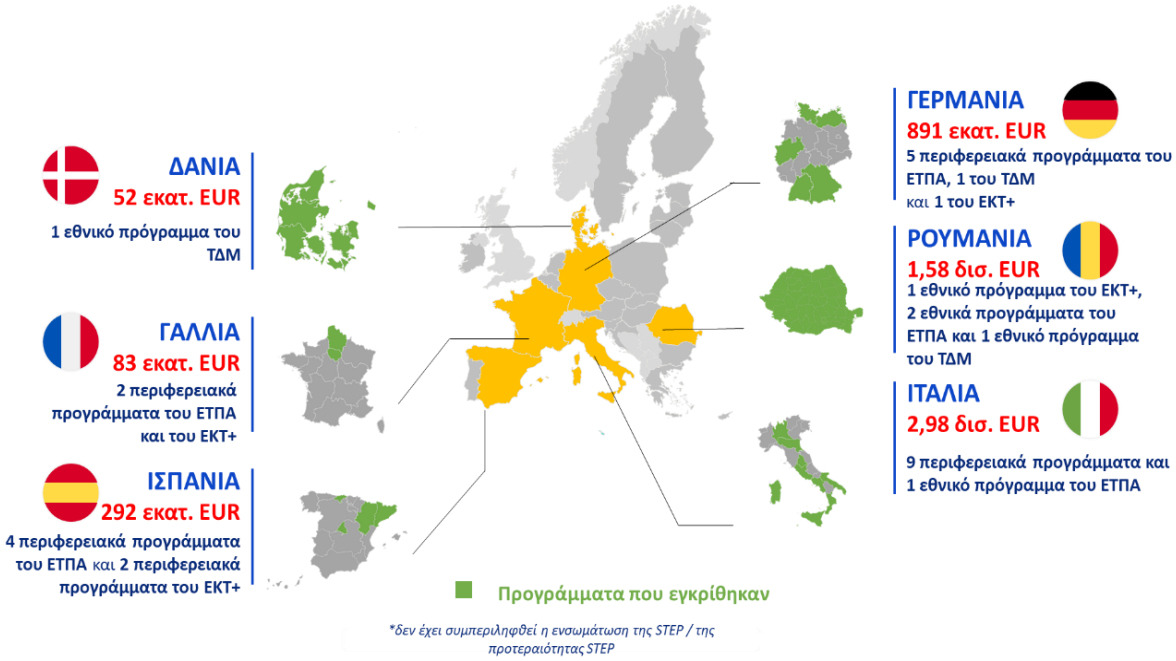

Πηγή: Εκθέσεις των κρατών μελών.

Γεωγραφική κατανομή των επενδύσεων της STEP

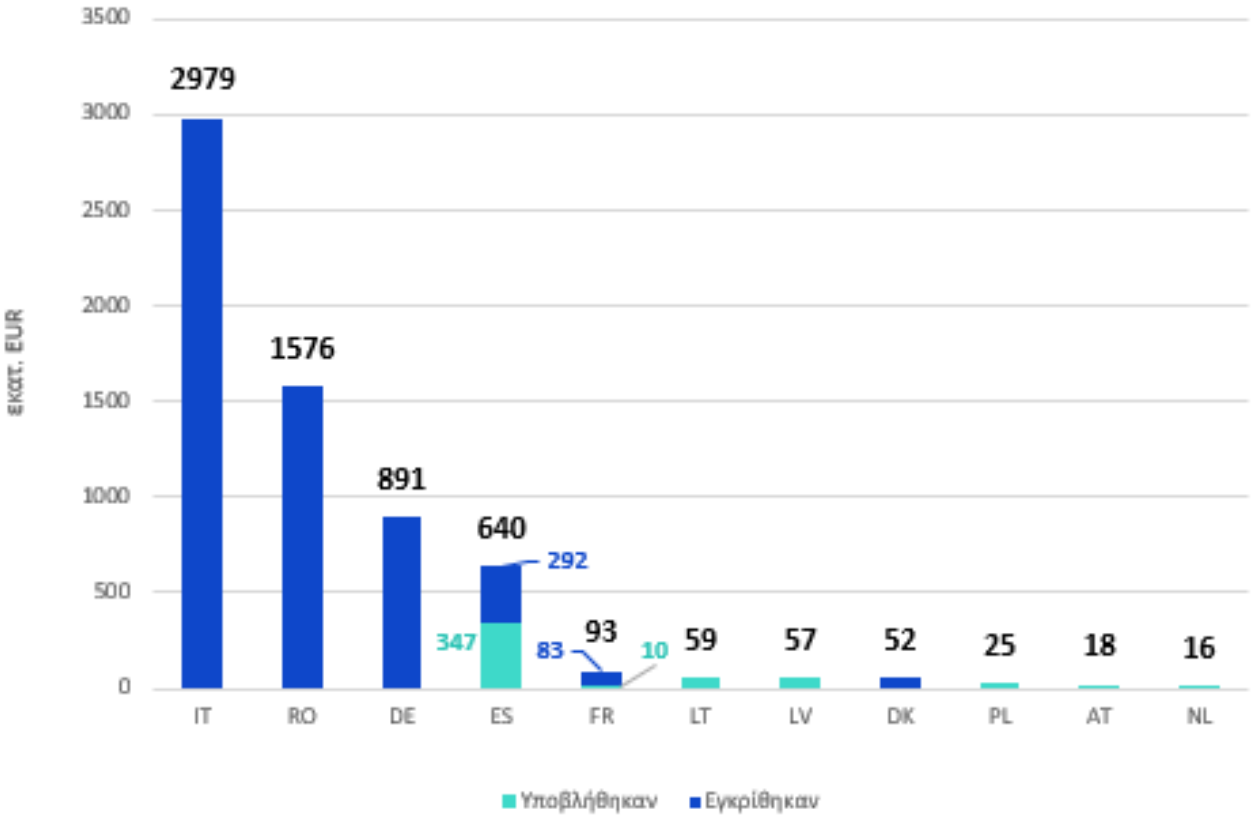
Οι περισσότερες προτάσεις που αφορούσαν σχετικές με τη STEP επενδύσεις υποβλήθηκαν στο πλαίσιο των περιφερειακών προγραμμάτων στη Γαλλία, τη Γερμανία, την Ιταλία και την Ισπανία (βλ. figure below), αντιπροσωπεύοντας τα 23 από τα 29 προγράμματα που εγκρίθηκαν, με κονδύλια για τη STEP ύψους 3,7 δισ. EUR (3,23 δισ. EUR από το ΕΤΠΑ, 151 εκατ. EUR από το ΕΚΤ+ και 302 εκατ. EUR από το ΤΔΜ). Τα υπόλοιπα έξι εθνικά προγράμματα περιλάμβαναν τροποποιήσεις ύψους 2,2 δισ. EUR (1,18 δισ. EUR από το ΕΤΠΑ, 687 εκατ. EUR από το ΕΚΤ+ και 319 εκατ. EUR από το ΤΔΜ).

ΓΡΑΦΗΜΑ 8: Γεωγραφική θέση των προγραμμάτων που εγκρίθηκαν το 2024

Πηγή: Εκθέσεις των κρατών μελών.

ΓΡΑΦΗΜΑ 9: Όγκος χρηματοδότησης των τροποποιήσεων για τη STEP ανά κράτος μέλος το 2024 (τροποποιήσεις που υποβλήθηκαν έναντι εκείνων που εγκρίθηκαν, σε φθίνουσα σειρά ποσού)[34] (σε εκατ. EUR)

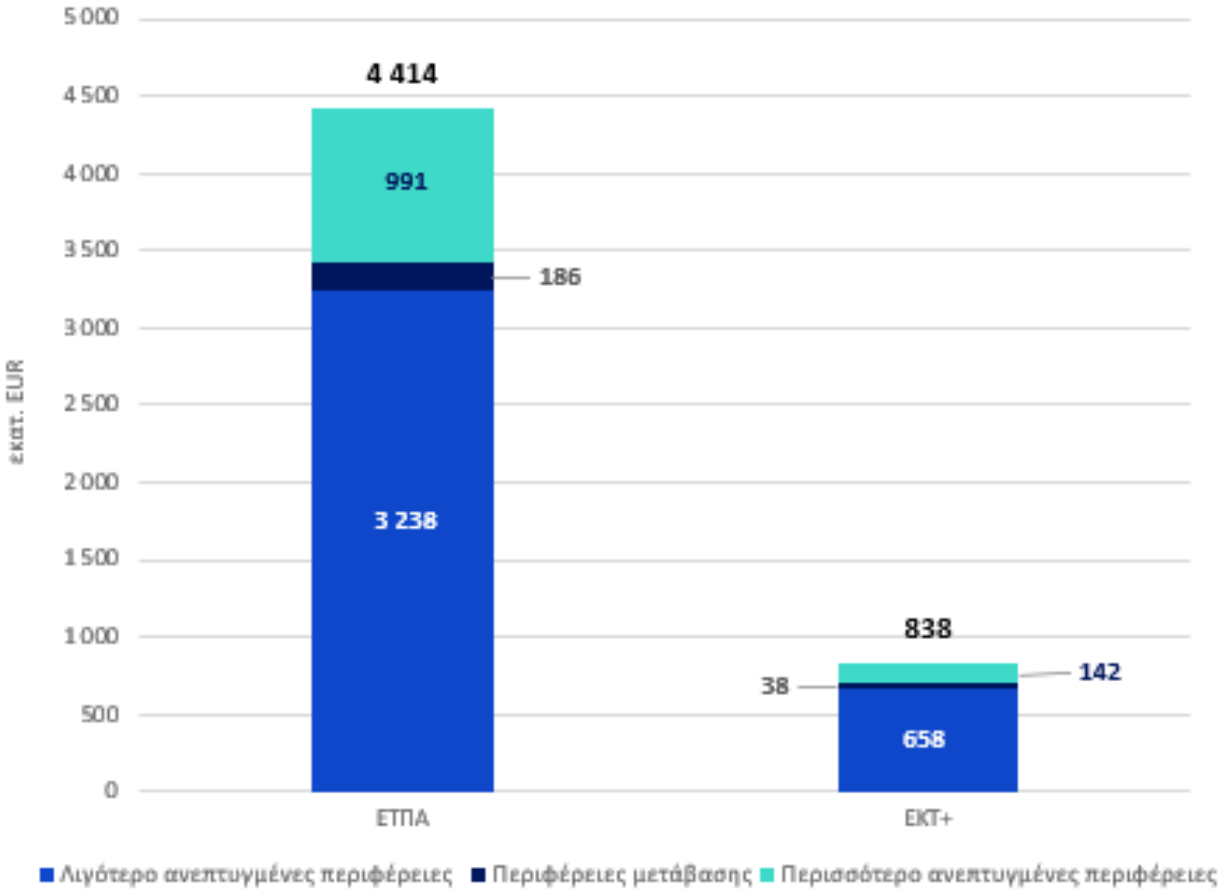

Πηγή: Εκθέσεις των κρατών μελών.

Όσον αφορά το ΕΤΠΑ και το ΕΚΤ+, πάνω από τα δύο τρίτα των κονδυλίων για τη STEP αναπρογραμματίστηκαν στο πλαίσιο των λιγότερο ανεπτυγμένων περιφερειών[35].

[34] Μόνο για προγράμματα με ειδικές προτεραιότητες ή ποσά που είναι γνωστό ότι προορίζονται για τη STEP με βάση τα κονδύλια για τα πεδία παρέμβασης.

[35] «Λιγότερο ανεπτυγμένες περιφέρειες», σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) 2021/1060, είναι οι περιφέρειες των κρατών μελών της ΕΕ των οποίων το κατά κεφαλήν ακαθάριστο εγχώριο προϊόν (ΑΕΠ) είναι χαμηλότερο από το 75 % του μέσου κατά κεφαλήν ΑΕΠ των 27 κρατών μελών της ΕΕ.

ΓΡΑΦΗΜΑ 10: Όγκοι χρηματοδότησης των κονδυλίων για τη STEP στο πλαίσιο του ΕΤΠΑ και του ΕΚΤ+ ανά κατηγορία περιφέρειας το 2024 (σε εκατ. EUR)

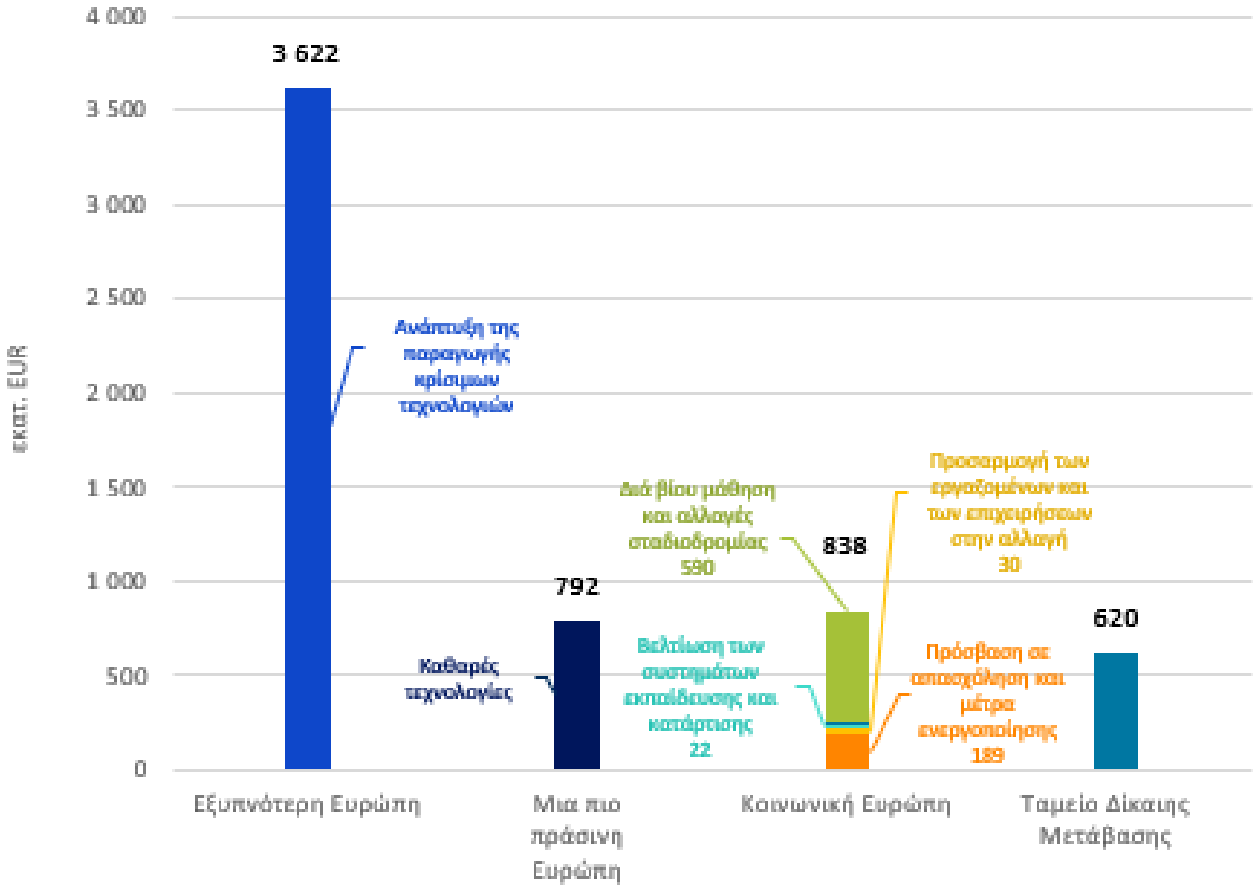

Πηγή: Εκθέσεις των κρατών μελών.

Τομεακή κατανομή των επενδύσεων της STEP

Σκοπός της πολιτικής συνοχής, στο πλαίσιο της περιόδου προγραμματισμού 2021-2027, είναι η στήριξη μιας πιο έξυπνης, πιο πράσινης, πιο διασυνδεδεμένης, πιο κοινωνικής και χωρίς αποκλεισμούς Ευρώπης πιο κοντά στους πολίτες της. Στο πλαίσιο αυτών των κύριων *στόχων πολιτικής*, εντάσσονται πιο λεπτομερείς *ειδικοί στόχοι* (βλ. Open Data Portal for the European Structural Investment Funds — European Commission | Cohesion Open Data) (Δικτυακή πύλη ανοικτών δεδομένων για τα Ευρωπαϊκά Διαρθρωτικά και Επενδυτικά Ταμεία — Ευρωπαϊκή Επιτροπή | Ανοικτά δεδομένα για τη συνοχή). Με τον **κανονισμό STEP θεσπίστηκαν δύο νέοι ειδικοί στόχοι στο πλαίσιο του ΕΤΠΑ και του Ταμείου Συνοχής (ΤΣ)**, για τη στήριξη επενδύσεων που αποσκοπούν στην ενίσχυση της βιομηχανικής ανάπτυξης και στην τόνωση των αξιακών αλυσίδων σε στρατηγικούς τομείς.

Ποσοστό άνω του **60 %** των επενδύσεων της STEP στο πλαίσιο των ταμείων της πολιτικής συνοχής θα υλοποιηθεί στο πλαίσιο του **νέου ειδικού στόχου βάσει του στόχου πολιτικής «Εξυπνότερη Ευρώπη»**, και ακολουθεί ποσοστό περίπου **15 % για καθαρές τεχνολογίες στο πλαίσιο του στόχου πολιτικής «Μια πιο πράσινη Ευρώπη»**. Το ΕΚΤ+ θα στηρίξει τις δεξιότητες με μέτρα διά βίου μάθησης και απασχόλησης, αξιοποιώντας το 14 % των επενδύσεων της STEP στο πλαίσιο του στόχου πολιτικής «Κοινωνική Ευρώπη». Τέλος, το 10 % των επενδύσεων της STEP θα πραγματοποιηθεί στις περιφέρειες δίκαιης μετάβασης στο πλαίσιο του ειδικού στόχου του ΤΔΜ (βλ. γράφημα 11).

ΓΡΑΦΗΜΑ 11: Όγκος χρηματοδότησης των τροποποιήσεων για τη STEP ανά στόχο πολιτικής και ανά ειδικό στόχο το 2024* (σε εκατ. EUR)

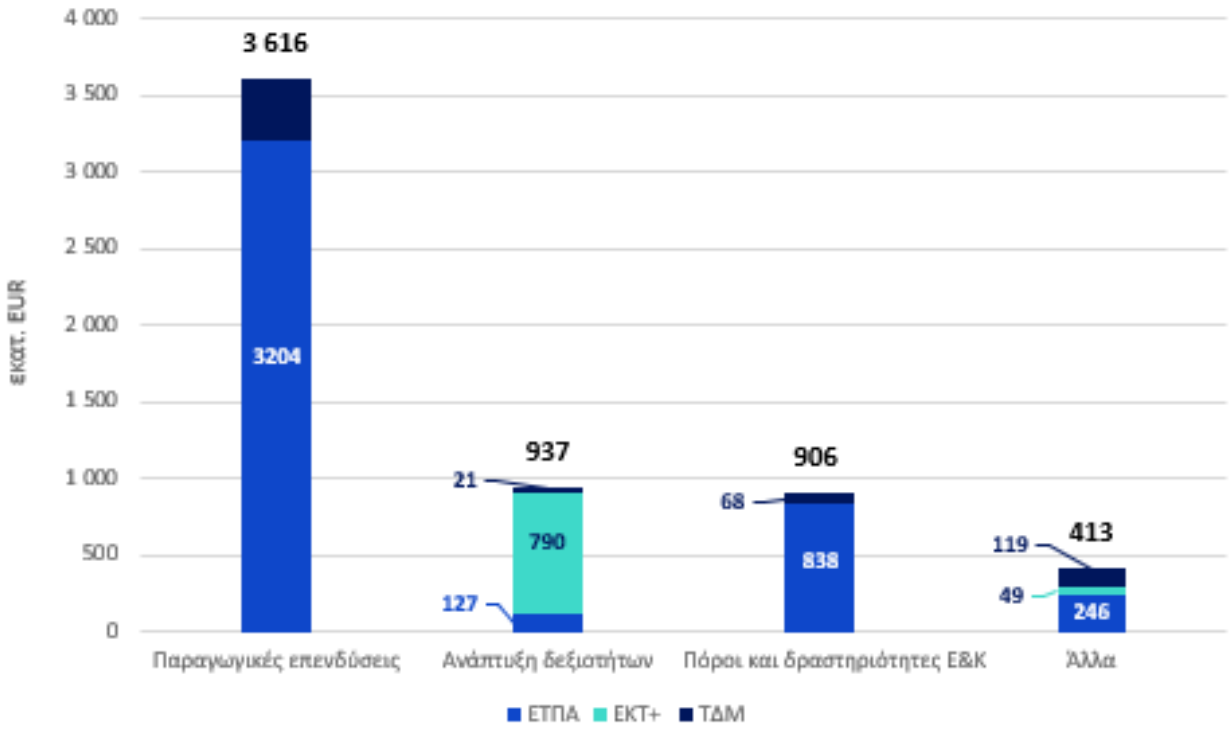

Πηγή: Εκθέσεις των κρατών μελών.

*μόνο για προγράμματα με ειδικές προτεραιότητες

Οι παραγωγικές επενδύσεις αντιπροσωπεύουν περίπου το 60 % των προγραμματισμένων ποσών στο πλαίσιο της STEP. Οι επενδύσεις στην ανάπτυξη δεξιοτήτων και στην έρευνα και την καινοτομία αντιπροσωπεύουν το 15 % των κονδυλίων. Το 10 % περίπου των κονδυλίων θα χρησιμοποιηθεί για τη στήριξη άλλων δραστηριοτήτων, όπως είναι η μεταφορά τεχνολογίας, η στήριξη της εκκόλαψης επιχειρήσεων, των τεχνοβλαστών και των νεοφυών επιχειρήσεων, καθώς και οι υπηρεσίες που συνδέονται με την οικονομία χαμηλών επιπέδων ανθρακούχων εκπομπών και την ανθεκτικότητα στην κλιματική αλλαγή (βλ. γράφημα 12).

ΓΡΑΦΗΜΑ 12: Όγκος χρηματοδότησης των τροποποιήσεων για τη STEP ανά τομέα το 2024* (σε εκατ. EUR)

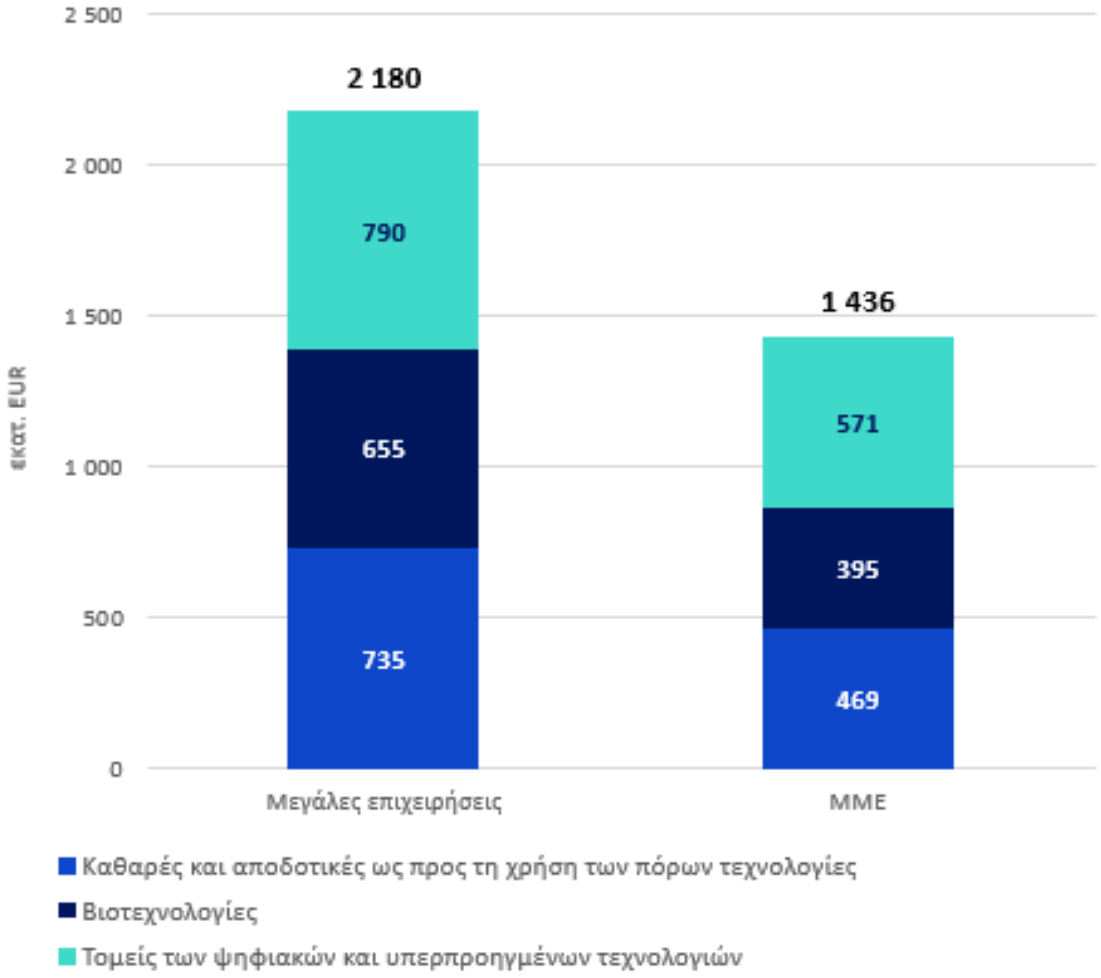

Πηγή: Εκθέσεις των κρατών μελών.

*(μόνο για προγράμματα με ειδικές προτεραιότητες ή ποσά που είναι γνωστό ότι προορίζονται για τη STEP)

Εάν εστιάσει κανείς στην κατανομή των παραγωγικών επενδύσεων ανά τομέα STEP, φαίνεται ότι οι επενδύσεις κατανέμονται μάλλον ισομερώς (βλ. σχήμα 13). Το μεγαλύτερο μέρος των κονδυλίων διατέθηκε σε παραγωγικές επενδύσεις σε επιχειρήσεις εκτός των ΜΜΕ, με χρήση της δυνατότητας χρηματοδότησης τέτοιου είδους επιχειρήσεων στο πλαίσιο του ΕΤΠΑ για έργα που σχετίζονται με τη STEP.

ΓΡΑΦΗΜΑ 13: Παραγωγικές επενδύσεις ανά είδος επιχείρησης και τομέα STEP με βάση τις προτεραιότητες το 2024* (σε εκατ. EUR)

Πηγή: Εκθέσεις των κρατών μελών.

*(μόνο για προγράμματα με ειδικές προτεραιότητες ή ποσά που είναι γνωστό ότι προορίζονται για τη STEP)

Κύρια αναμενόμενα επιτεύγματα των επενδύσεων της STEP

Με βάση τους κύριους δείκτες εκροών και αποτελεσμάτων τους οποίους έχουν επιλέξει τα κράτη μέλη στο πλαίσιο των τροποποιημένων προγραμμάτων, και σύμφωνα με τους στόχους της STEP, μπορεί να συναχθεί το συμπέρασμα ότι, σε πολλές επιχειρήσεις, οι στρατηγικές τεχνολογίες που σχετίζονται με τη STEP θα συγχρηματοδοτηθούν από τους πόρους της πολιτικής συνοχής. Αναμένονται επενδύσεις σε περίπου 7 200 επιχειρήσεις συνολικά, σε 23 από τα προγράμματα που εγκρίθηκαν, εκ των οποίων 2 900 στον τομέα των ψηφιακών τεχνολογιών, 3 000 στον τομέα των καθαρών τεχνολογιών και σχεδόν 570 στον τομέα της βιοτεχνολογίας. Οι προγραμματισμένες επενδύσεις αναμένεται να δημιουργήσουν 9 800 θέσεις εργασίας στις οντότητες που λαμβάνουν στήριξη.

2.3.2. Προσκλήσεις υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής

Μετά την έγκριση των πρώτων τροποποιήσεων του προγράμματος STEP, η Δανία και η Γερμανία ανέφεραν ότι έως το τέλος του 2024 προκηρύχθηκαν τέσσερις προσκλήσεις υποβολής προτάσεων STEP[36], με προϋπολογισμό ύψους 244 εκατ. EUR[37].

Πίνακας 3: Επισκόπηση των προγραμμάτων της πολιτικής συνοχής το 2024

Κράτος μέλος	Τίτλος προγράμματος	Συνολικό ποσό σε εκατ. EUR	Κατάσταση στις 31/12/2024
DK	Πράσινες τεχνολογίες και δεξιότητες για μια δίκαιη μετάβαση	45,5	Ολοκληρώθηκε
DE	Πρόγραμμα ΕΤΠΑ 2021-2027 για τη Βαυαρία	47,0	Σε εξέλιξη (προθεσμία 31/1/2025)
	Πρόγραμμα ΕΤΠΑ 2021-2027 για το Σλέσβιχ-Χόλσταϊν	11,4	Σε εξέλιξη (προθεσμία 31/8/2025)
	Πολυταμειακό πρόγραμμα ΕΤΠΑ/ΤΔΜ για τη Βόρεια Ρηνανία-Βεστφαλία 2021-2027	140,0	Σε εξέλιξη (προθεσμία 3/2/2025)
Σύνολο		**243,9**	

Πηγή: Εκθέσεις των κρατών μελών.

2.3.3. Επιλεγμένα έργα

Τέσσερα κράτη μέλη (Δανία, Γαλλία, Γερμανία και Ιταλία) έχουν ήδη επιλέξει έργα στο πλαίσιο της STEP, μεταξύ των οποίων περιλαμβάνονται τα εξής:

Στη **Δανία**, μετά την προκήρυξη της οικείας πρόσκλησης υποβολής προτάσεων με θέμα «Development of value chains within Power-to-X» [Ανάπτυξη αξιακών αλυσίδων στο πλαίσιο των τεχνολογιών Power-to-X (τεχνολογιών μετατροπής ισχύος σε μορφή X)], η οποία αποσκοπούσε στη μείωση των εκπομπών CO2 σε τομείς στους οποίους είναι δύσκολο να επιτευχθεί μετάβαση, μέσω της δημιουργίας ανταγωνιστικής δανικής αγοράς για λύσεις πράσινου υδρογόνου και μετατροπής ισχύος σε μορφή X (με προϋπολογισμό ύψους 13 εκατ. EUR), επιλέχθηκαν τέσσερα έργα. Μεταξύ αυτών περιλαμβάνονται το έργο HYFLEX (ευέλικτη αποθήκευση υδρογόνου για τεχνολογίες Power-to-X και τη βελτιστοποίηση του δικτύου), το οποίο έχει ως στόχο τη δημιουργία εγκατάστασης αποθήκευσης υδρογόνου και σχετικών συμπιεστών υδρογόνου με ικανότητα αποθήκευσης 10 τόνων (500 MWh) και τη βελτιστοποίηση της λειτουργίας της μονάδας Power-to-X μέσω της επίδειξης υψηλότερου βαθμού αξιοποίησης όσον αφορά την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από το ηλιακό πάρκο του Kassø, καθώς και μέσω της διασφάλισης της βέλτιστης εξισορρόπησης της μονάδας σε σχέση με το δημόσιο δίκτυο ηλεκτρικής ενέργειας. Βλ. τον κατάλογο των επιλεγμένων πράξεων εδώ.

Στην περιφέρεια **Ιλ-ντε-Φρανς (Γαλλία)**, η διαχειριστική αρχή θέσπισε χρηματοδοτικό μέσο για τη στήριξη των νεοφυών βιομηχανικών επιχειρήσεων και των καινοτόμων ΜΜΕ με υψηλό οικονομικό δυναμικό, στον

[36] Η Γερμανία δημοσίευσε άλλες πέντε προσκλήσεις υποβολής προτάσεων, οι οποίες δεν αφορούν αποκλειστικά τη STEP, αλλά ενδέχεται να προκύψουν από αυτές έργα STEP.

[37] Η Γερμανία, η Ιταλία και η Λετονία ανέφεραν ότι προκηρύχθηκαν περαιτέρω προσκλήσεις στις αρχές του 2025.

τομέα της καθαρής τεχνολογίας, κατά τη φάση πριν από τη βιομηχανοποίηση και την επέκτασή τους. Βλ. τον κατάλογο των επιλεγμένων πράξεων εδώ.

Όσον αφορά τη **Βάδη-Βυρτεμβέργη (Γερμανία)**, η διαχειριστική αρχή επέλεξε τέσσερα έργα, συμπεριλαμβανομένου ενός έργου σχετικά με τη δημιουργία υποδομής μικροπαραγωγής και επαλήθευσης για την ανάπτυξη «συμπαγών κβαντικών συστημάτων» (συνολικού κόστους 5 εκατ. EUR, με χρηματοδότηση από το ΕΤΠΑ ύψους 3 εκατ. EUR). Στο Ινστιτούτο Κβαντικών Τεχνολογιών του Γερμανικού Αεροδιαστημικού Κέντρου συγκροτείται τεχνολογικός συνεργατικός σχηματισμός για την παραγωγή και την επαλήθευση κβαντικών συστημάτων. Στο πλαίσιο του έργου θα αναπτυχθούν συμπαγή κβαντικά συστήματα για διαστημικές εφαρμογές. Στόχος είναι η μεταφορά κβαντικών συστημάτων από την έρευνα και τη λειτουργία σε περιβάλλον εργαστηρίου στην εφαρμογή, για παράδειγμα, ως αισθητήρων σε δορυφόρους. Βλ. τον κατάλογο των επιλεγμένων πράξεων εδώ.

Η **περιφέρεια Ουμβρίας (Ιταλία)** θέσπισε χρηματοδοτικό μέσο που αποσκοπεί στη στήριξη των ΜΜΕ για την πραγματοποίηση επενδύσεων στην ανάπτυξη και την παραγωγή τεχνολογιών στους τομείς των ψηφιακών και υπερπροηγμένων τεχνολογιών, των βιοτεχνολογιών, καθώς και των καθαρών και αποδοτικών τεχνολογιών μέσω μιας μικτής μορφής στήριξης (χορήγηση δανείου και επακόλουθη επιχορήγηση με τη μορφή διαγραφής χρέους). Στόχος είναι η στήριξη των ΜΜΕ που δυσκολεύονται περισσότερο να έχουν πρόσβαση σε πιστώσεις για να επενδύσουν σε τεχνολογικές καινοτομίες στους τομείς που περιγράφονται ανωτέρω. Βλ. τον κατάλογο των επιλεγμένων πράξεων εδώ.

2.4. Ο μηχανισμός ανάκαμψης και ανθεκτικότητας και το InvestEU

Από την 31η Δεκεμβρίου 2024 η **υλοποίηση της STEP στο πλαίσιο του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΜΑΑ) ήταν περιορισμένη**. Κανένα κράτος μέλος δεν έχει προβεί σε τροποποίηση των οικείων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΣΑΑ) για την προσθήκη προτεραιότητας STEP ή την παροχή στήριξης σε έργο στο οποίο έχει απονεμηθεί σφραγίδα STEP. Κανένα κράτος μέλος δεν έκανε χρήση της αυξημένης ευελιξίας, η οποία θεσπίστηκε με το άρθρο 19 του κανονισμού STEP[38], για τη διάθεση πόρων του ΜΑΑ στη συνιστώσα κράτους μέλους του InvestEU για επενδύσεις σχετικές με τη STEP, με αποτέλεσμα να καταστεί δυνατή η κινητοποίηση χρηματοδότησης πέραν της προθεσμίας του ΜΑΑ η οποία λήγει τον Αύγουστο του 2026.

Όπως αναμενόταν, η απαίτηση για τα **κράτη μέλη να δίνουν προτεραιότητα στα έργα στα οποία απονεμήθηκε σφραγίδα STEP κατά την αναθεώρηση των οικείων ΣΑΑ δεν είχε ακόμη εφαρμοστεί το 2024, καθώς οι πρώτες** σφραγίδες STEP απονεμήθηκαν στο τέλος μόνο του 2024.

Προκειμένου να διευκολυνθεί η αξιοποίηση της STEP, η Επιτροπή παρείχε περαιτέρω οδηγίες και στήριξη στα κράτη μέλη. Τον Ιούλιο του 2024 η Επιτροπή **τροποποίησε τις κατευθυντήριες γραμμές για τον ΜΑΑ**[39] προκειμένου να αποσαφηνίσει τη διαδικασία τροποποίησης των ΣΑΑ με στόχο τη διάθεση πόρων του ΜΑΑ για την επίτευξη των στόχων της STEP. Η **Επιτροπή συνεργάζεται τακτικά με τα ΕΣΕ της STEP**

[38] Με το άρθρο 19 του κανονισμού STEP τροποποιούνται οι κανονισμοί που διέπουν τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΜΑΑ), κάτι που παρέχει στα κράτη μέλη τη δυνατότητα να διοχετεύουν έως και το 6 % των οικείων κονδυλίων του ΜΑΑ στη συνιστώσα κράτους μέλους του InvestEU για τη στήριξη χρηματοδοτικών επενδύσεων σε τεχνολογίες σχετικές με τη STEP —πέραν της προϋπάρχουσας δυνατότητας μεταφοράς του 4 %, έτσι ώστε το ποσοστό της συνολικής δυνητικής μεταφοράς να αυξάνεται στο 10 %.

[39] Ανακοίνωση της Επιτροπής C/2024/4618, Κατευθυντήριες γραμμές σχετικά με τα σχέδια ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

και τις εθνικές αρχές που είναι αρμόδιες για τα ΣΑΑ, με σκοπό τη διάδοση πληροφοριών, μεταξύ άλλων όσον αφορά τον κατάλογο των σφραγίδων STEP που απονέμονται στη χώρα τους.

3. ΕΡΓΑΛΕΙΟ 3: Ενίσχυση της προβολής εξαιρετικών έργων — Σφραγίδα STEP

Μεταξύ των εργαλείων που θεσπίστηκαν με τον κανονισμό STEP για τη στήριξη της ανάπτυξης και της παραγωγής κρίσιμων τεχνολογιών, η σφραγίδα STEP (σφραγίδα κυριαρχίας) αποτελεί ένα σήμα ποιότητας που θεσπίστηκε με το άρθρο 4 του κανονισμού STEP. **Απονέμεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή για την αναγνώριση ποιοτικών έργων** σε ολόκληρη την εσωτερική αγορά. Απονέμεται στο τέλος της διαδικασίας επιλογής στο πλαίσιο των πέντε προγραμμάτων που τελούν υπό την άμεση διαχείριση της Επιτροπής και συμβάλλουν στους στόχους της STEP: αυτά είναι το Ευρωπαϊκό Ταμείο Άμυνας, το πρόγραμμα-πλαίσιο «Ορίζων Ευρώπη», το πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη», το Ταμείο Καινοτομίας και το πρόγραμμα EU4Health.

3.1. Κριτήρια επιλεξιμότητας

Σύμφωνα με το άρθρο 4 παράγραφος 1 του κανονισμού STEP, η Επιτροπή απονέμει σφραγίδα STEP σε κάθε έργο που πληροί δύο προϋποθέσεις:

- **Στρατηγική ευθυγράμμιση**: συμβάλλει άμεσα στην επίτευξη των στόχων της STEP, όπως ορίζονται στο άρθρο 2 του κανονισμού STEP και αναπτύσσονται περαιτέρω στο σημείωμα καθοδήγησης σχετικά με τη STEP[40].
- **Αριστεία**: συμμορφώνεται με ελάχιστες απαιτήσεις ποιότητας, ιδίως με τα κριτήρια επιλεξιμότητας, αποκλεισμού και ανάθεσης, τα οποία προβλέπονται στη συγκεκριμένη πρόσκληση υποβολής προτάσεων στο πλαίσιο της οποίας αξιολογείται.

Στην πράξη, **οι υπηρεσίες της Επιτροπής σχεδιάζουν ειδικές προσκλήσεις υποβολής προτάσεων (δηλαδή, στο εξής: προσκλήσεις) για την υλοποίηση των στόχων της STEP**. Οι προτάσεις που υποβάλλονται στο πλαίσιο των ειδικών προσκλήσεων, οι οποίες συμμορφώνονται με τις απαιτήσεις ποιότητας μετά την αξιολόγηση από τις υπηρεσίες της Επιτροπής, θα λαμβάνουν σφραγίδα STEP. Ενδέχεται να απονεμηθεί σφραγίδα STEP σε ένα έργο ακόμα και αν δεν λάβει άμεση χρηματοδότηση λόγω του περιορισμένου προϋπολογισμού μιας συγκεκριμένης πρόσκλησης υποβολής προτάσεων.

Τα έργα που εγκρίνονται στο πλαίσιο των **σημαντικών έργων κοινού ευρωπαϊκού ενδιαφέροντος (στο εξής: ΣΕΚΕΕ)** υποβάλλονται σε ενδελεχή αξιολόγηση από την Επιτροπή. Ενώ η σφραγίδα STEP θα μπορούσε να συμβάλλει ώστε τα εν λόγω έργα να αποκτήσουν πρόσβαση σε χρηματοδότηση, όπως από τα ταμεία συνοχής, ο κανονισμός STEP δεν προβλέπει την απονομή σφραγίδων STEP σε έργα ΣΕΚΕΕ.

Η σφραγίδα STEP είναι παρόμοια με τη **σφραγίδα αριστείας**, η οποία επί του παρόντος απονέμεται σε έργα που αξιολογούνται στο πλαίσιο προγραμμάτων όπως είναι, μεταξύ άλλων, το πρόγραμμα-πλαίσιο «Ορίζων Ευρώπη» και το πρόγραμμα «Ψηφιακή Ευρώπη», τα οποία δεν έλαβαν χρηματοδότηση λόγω της έλλειψης διαθέσιμου προϋπολογισμού σε συγκεκριμένη πρόσκληση. Ο κανονισμός STEP χορηγεί στη σφραγίδα STEP

[40] Ανακοίνωση της Επιτροπής C/2024/3209, Σημείωμα καθοδήγησης σχετικά με ορισμένες διατάξεις του κανονισμού (ΕΕ) 2024/795 για τη θέσπιση της πλατφόρμας στρατηγικών τεχνολογιών για την Ευρώπη (STEP), 2024, διατίθεται στη διεύθυνση https://eur-lex.europa.eu/eli/C/2024/3209/oj.

το ίδιο καθεστώς με αυτό της σφραγίδας αριστείας, για τη διευκόλυνση της πρόσβασης στα ταμεία της πολιτικής συνοχής (*βλ. κατωτέρω*).

Ωστόσο, σε αντίθεση με τη **σφραγίδα αριστείας, η σφραγίδα STEP απονέμεται και σε έργα που λαμβάνουν (μερική ή πλήρη) χρηματοδότηση, κάτι που ανοίγει τον δρόμο σε πιθανούς συνδυασμούς χρηματοδότησης**. Η σφραγίδα αριστείας αφορά συγκεκριμένη σειρά δράσεων χρηματοδότησης της ΕΕ στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη»[41].

3.2. Η απονομή της σφραγίδας STEP

Η διαδικασία απονομής της σφραγίδας STEP έχει σχεδιαστεί έτσι ώστε να είναι απλή και φιλική προς τον χρήστη. **Οι φορείς υλοποίησης έργων δεν χρειάζεται να υποβάλλουν χωριστή αίτηση**· τα έργα για τα οποία υποβάλλονται αιτήσεις σε προσκλήσεις που χαρακτηρίζονται ως «προσκλήσεις STEP» στο πλαίσιο των πέντε επιλέξιμων προγραμμάτων αξιολογούνται αυτόματα για την απονομή σφραγίδας STEP. Η σφραγίδα STEP απονέμεται παράλληλα με την ανακοίνωση των αποτελεσμάτων της πρόσκλησης, ενώ οι αποδέκτες λαμβάνουν ηλεκτρονικό πιστοποιητικό και επεξηγηματικό φυλλάδιο που συντάσσεται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή.

Τα έργα στα οποία απονέμεται η σφραγίδα δημοσιεύονται στη δικτυακή πύλη της STEP σε ειδικό πίνακα[42], σύμφωνα με τον δημοσιονομικό κανονισμό[43]. Για τις προσκλήσεις για τις οποίες η Επιτροπή αποφάσισε να ενεργοποιήσει περιορισμούς ασφάλειας δυνάμει του άρθρου 136 του δημοσιονομικού κανονισμού ή των σχετικών άρθρων των πράξεων του αντίστοιχου προγράμματος, όσον αφορά τους στρατηγικούς πόρους και τα συμφέροντα της ΕΕ, ενδέχεται να ισχύουν πρόσθετοι όροι. Στις περιπτώσεις αυτές, μπορεί να απαιτηθεί αξιολόγηση του ελέγχου ιδιοκτησίας (AEI), η οποία, όμως, πραγματοποιείται μόνο εάν το έργο επιλεγεί για χρηματοδότηση. Για έργα στα οποία έχει απονεμηθεί σφραγίδα STEP στο πλαίσιο προσκλήσεων για τις οποίες ισχύουν περιορισμοί ασφάλειας και τα οποία δεν έλαβαν χρηματοδότηση, τα κίνητρα με τα οποία συνδέονται ενδέχεται να μην είναι διαθέσιμα έως ότου διενεργηθεί αξιολόγηση του ελέγχου ιδιοκτησίας.

[41] Η σφραγίδα αριστείας επωφελείται από τις εξαιρέσεις του γενικού κανονισμού απαλλαγής κατά κατηγορία, ενώ η σφραγίδα STEP όχι.

[42] Βλ. https://strategic-technologies.europa.eu/investors_el.

[43] Το άρθρο 125 του κανονισμού (ΕΕ) 2024/2509 σχετικά με τους δημοσιονομικούς κανόνες που εφαρμόζονται στον γενικό προϋπολογισμό της Ένωσης (δηλαδή, στο εξής: δημοσιονομικός κανονισμός) υποχρεώνει την Επιτροπή να δημοσιεύει πληροφορίες σχετικά με τους αποδέκτες των κονδυλίων που χρηματοδοτούνται από τον προϋπολογισμό της ΕΕ. Διατίθεται στη διεύθυνση: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/PDF/?uri=OJ:L_202402509.

3.3. Οφέλη από την απονομή σφραγίδας STEP

Η σφραγίδα STEP εισήχθη στον κανονισμό STEP για τη **διευκόλυνση της πρόσβασης σε εναλλακτική ή συμπληρωματική χρηματοδότηση από προγράμματα της ΕΕ και ιδιώτες επενδυτές**, συμπεριλαμβανομένων των ταμείων της πολιτικής συνοχής, του μηχανισμού ανάκαμψης και ανθεκτικότητας, του Ταμείου Εκσυγχρονισμού και του InvestEU[44].

Η τελική απόφαση σχετικά με την πρόσθετη χρηματοδοτική στήριξη εξακολουθεί να εναπόκειται στις αρχές που είναι αρμόδιες για τη διαχείριση των πόρων του προϋπολογισμού της ΕΕ στα κράτη μέλη, όπως εκείνες που είναι υπεύθυνες για τα ταμεία της πολιτικής συνοχής και τον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας.

Το 2024 η ειδική ομάδα της Επιτροπής για τη STEP εξασφάλισε ότι τα έργα τα οποία φέρουν σχετικό σήμα θα δημοσιεύονται στη δικτυακή πύλη της STEP[45], με τον κατάλογο να επικαιροποιείται τακτικά και να κοινοποιείται ενεργά στα εθνικά σημεία επαφής (ΕΣΕ) της STEP. Η ειδική ομάδα για τη STEP κοινοποίησε επίσης τις εν λόγω πληροφορίες στις αρμόδιες υπηρεσίες της Επιτροπής που υποστηρίζουν τα κράτη μέλη στην υλοποίηση της χρηματοδότησης της ΕΕ, συμπεριλαμβανομένων της ΓΔ REGIO, της ΓΔ ECFIN και της SG-REFORM.

Κατά το πρώτο έτος υλοποίησης της STEP, προέκυψαν οι πρώτες προκλήσεις όσον αφορά την αποτελεσματικότητα της σφραγίδας STEP ως εργαλείου διευκόλυνσης της χρηματοδότησης.

Για παράδειγμα, **ο συνδυασμός διαφορετικών πηγών χρηματοδότησης μπορεί να είναι πολύπλοκος λόγω των διαφορετικών μεθοδολογιών που χρησιμοποιούν οι χορηγούσες αρχές**. Λόγου χάριν, κατά την επιστροφή δαπανών των έργων, η Επιτροπή χρησιμοποιεί συχνά «απλουστευμένες επιλογές κόστους»[46]. Σύμφωνα με αυτές τις μεθόδους, οι δαπάνες ενός έργου επιστρέφονται με βάση τις εκτιμήσεις κόστους ή την επίτευξη προκαθορισμένων οροσήμων του έργου. Η ευθυγράμμιση αυτών των προσεγγίσεων με τα συστήματα επιστροφής που βασίζονται στις πραγματικές δαπάνες εγείρει προκλήσεις, ειδικότερα όσον αφορά τη διασφάλιση της συμμόρφωσης με την απαγόρευση της διπλής χρηματοδότησης[47], στο πλαίσιο της οποίας κανένα στοιχείο δαπανών δεν μπορεί να χρηματοδοτείται σε ποσοστό πάνω από 100 % από τον προϋπολογισμό της ΕΕ.

Τα ζητήματα αυτά θα διερευνηθούν περαιτέρω στην ενδιάμεση έκθεση αξιολόγησης της STEP που αναμένεται το δεύτερο εξάμηνο του 2025.

---

[44] Μια από τις διευκολύνσεις που θεσπίστηκαν με τον κανονισμό STEP είναι ότι οι διαχειριστικές αρχές του Ευρωπαϊκού Ταμείου Περιφερειακής Ανάπτυξης (ΕΤΠΑ) και του Ευρωπαϊκού Κοινωνικού Ταμείου+ (ΕΚΤ+) μπορούν να χρηματοδοτούν άμεσα έργα που έχουν λάβει σφραγίδα STEP χωρίς να προκηρυχθεί νέα πρόσκληση υποβολής προτάσεων, υπό τον όρο ότι τα έργα πληρούν τις προϋποθέσεις του προγράμματος. Ομοίως, ο κανονισμός STEP υποχρεώνει τα κράτη μέλη να δίνουν προτεραιότητα στα έργα στα οποία απονέμεται σφραγίδα κατά την αναθεώρηση των οικείων σχεδίων ανάκαμψης και ανθεκτικότητας ή κατά τη διάθεση επενδύσεων από το μερίδιό τους στο Ταμείο Εκσυγχρονισμού και να τα λαμβάνουν υπόψη στις διαδικασίες που σχετίζονται με την επιλογή των επενδύσεων από την ΕΤΕπ και κατά τη διενέργεια «εξακρίβωσης πολιτικής» όπως ορίζεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2021/523, δηλαδή στον κανονισμό InvestEU.

[45] Βλ. https://strategic-technologies.europa.eu/investors_el.

[46] Το άρθρο 125 του δημοσιονομικού κανονισμού προβλέπει ότι οι συνεισφορές της Ένωσης στο πλαίσιο άμεσης, επιμερισμένης ή έμμεσης διαχείρισης μπορούν να λάβουν τη μορφή χρηματοδότησης που δεν συνδέεται με τις δαπάνες των σχετικών πράξεων και βασίζεται i) στην εκπλήρωση όρων που προβλέπονται στους τομεακούς κανόνες ή σε αποφάσεις της Επιτροπής ή ii) στην επίτευξη αποτελεσμάτων τα οποία μετρώνται στη βάση προκαθορισμένων οροσήμων ή βάσει δεικτών επίδοσης.

[47] Το άρθρο 194 του δημοσιονομικού κανονισμού, μολονότι παρέχει τη δυνατότητα από κοινού χρηματοδότησης από χωριστές γραμμές του προϋπολογισμού, ορίζει ότι «οι ίδιες δαπάνες ουδέποτε είναι δυνατόν να χρηματοδοτηθούν δύο φορές από τον προϋπολογισμό».

3.4. Τρέχουσα κατάσταση

Οι πρώτες σφραγίδες STEP απονεμήθηκαν τον Οκτώβριο του 2024 —μόνο όταν είχε ολοκληρωθεί η διαδικασία αξιολόγησης για τις πρώτες προσκλήσεις που ευθυγραμμίζονταν με τη STEP. **Το 2024 απονεμήθηκαν συνολικά 162 σφραγίδες STEP** στο πλαίσιο των πέντε θεμάτων της πρόσκλησης του Ταμείου Καινοτομίας του 2023, των δύο θεμάτων της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» στο πλαίσιο του πυλώνα II για το διάστημα και των τριών θεμάτων του προγράμματος EU4Health. Οι σφραγίδες STEP που απονεμήθηκαν στο πλαίσιο του Ταμείου Καινοτομίας απονεμήθηκαν σε έργα στον τομέα των καθαρών και αποδοτικών ως προς τη χρήση των πόρων τεχνολογιών, ενώ οι σφραγίδες που απονέμονται στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» και του προγράμματος EU4Health αφορούν, αντίστοιχα, τους τομείς των ψηφιακών τεχνολογιών και των βιοτεχνολογιών.

ΠΙΝΑΚΑΣ 4: Συνοπτική παρουσίαση των σφραγίδων STEP που απονεμήθηκαν το 2024 στο πλαίσιο των σχετικών με τη STEP προσκλήσεων υποβολής προτάσεων

Τίτλος πρόσκλησης	Τίτλος θέματος πρόσκλησης	Σφραγίδες
InnovFund-2023-NZT	Μεγάλης κλίμακας	80
	Μεσαίας κλίμακας	16
	Μικρής κλίμακας	8
	Πιλοτικά έργα	20
	Παραγωγή καθαρών τεχνολογιών	25
	Σύνολο	**149**

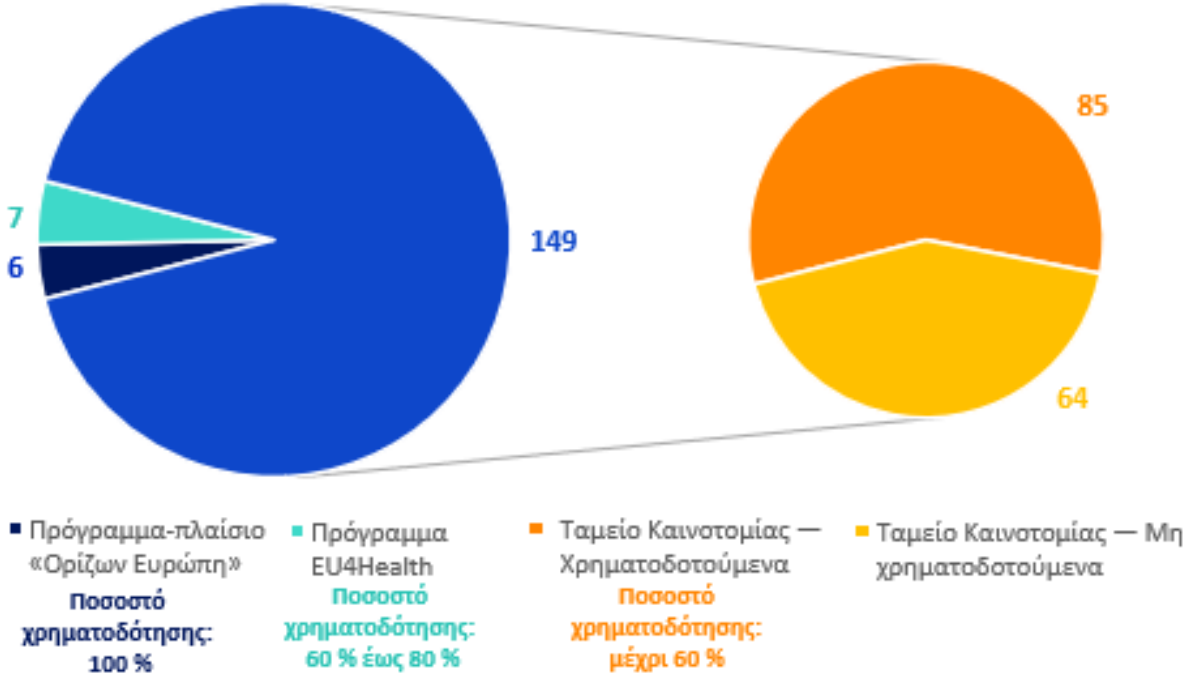
Τίτλος πρόσκλησης	Τίτλος θέματος πρόσκλησης	Σφραγίδες
HORIZON-CL4-2024-SPACE-01	Μελέτη φάσης Β για την κβαντική διαστημική βαρυτημετρία — τεχνολογική ωρίμαση	0
	Διαστημικές τεχνολογίες για τη μη εξάρτηση και την ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης	6
	Σύνολο	**6**

Τίτλος πρόσκλησης	Τίτλος θέματος πρόσκλησης	Σφραγίδες
EU4H-2024-PJ-01	Ευρωπαϊκός κόμβος για την ανάπτυξη εμβολίων (EVH)	1
	Πρόσκληση υποβολής προτάσεων για τη στήριξη της ανάπτυξης νέων αντιιικών φαρμάκων	1
	Πρόσκληση υποβολής προτάσεων για τη στήριξη καινοτόμων τεχνολογιών και διαδικασιών παρασκευής για την παραγωγή φαρμάκων στην Ένωση	5
	Σύνολο	**7**

Πηγή: Εκθέσεις που υποβάλλονται από τις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Επί συνόλου 162 έργων στα οποία απονεμήθηκε η σφραγίδα STEP, προεπιλέχθηκαν 98 έργα για να τους χορηγηθεί επιχορήγηση στο πλαίσιο της πρόσκλησης υποβολής προτάσεων βάσει της οποίας αξιολογήθηκαν. Ζητήθηκε επίσης να καταρτιστεί συμφωνία επιχορήγησης για όλα τα έργα στα οποία απονεμήθηκε σφραγίδα STEP στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη» και του προγράμματος EU4Health όπως και για τα 85 έργα στα οποία απονεμήθηκε σφραγίδα στο πλαίσιο του Ταμείου Καινοτομίας. Στις περισσότερες περιπτώσεις, οι απονεμηθείσες επιχορηγήσεις θα καλύπτουν μέρος των επιλέξιμων δαπανών των έργων (π.χ. μέγιστο ποσοστό 60 % του χρηματοδοτικού κενού για το Ταμείο Καινοτομίας), κάτι που αφήνει περιθώρια για πιθανή πρόσθετη χρηματοδότηση. Τα υπόλοιπα 64 έργα που αξιολογήθηκαν θετικά στο πλαίσιο του Ταμείου Καινοτομίας δεν έλαβαν επιχορηγήσεις λόγω δημοσιονομικών περιορισμών, αλλά παρ' όλα αυτά τους απονεμήθηκε σφραγίδα STEP για το ισχυρό δυναμικό και την τεχνική αξία τους.

ΓΡΑΦΗΜΑ 14: Κατανομή του αριθμού των έργων στα οποία απονεμήθηκε σφραγίδα STEP ανά κατάσταση χρηματοδότησης και ανά πρόγραμμα στο πλαίσιο του οποίου απονεμήθηκε.

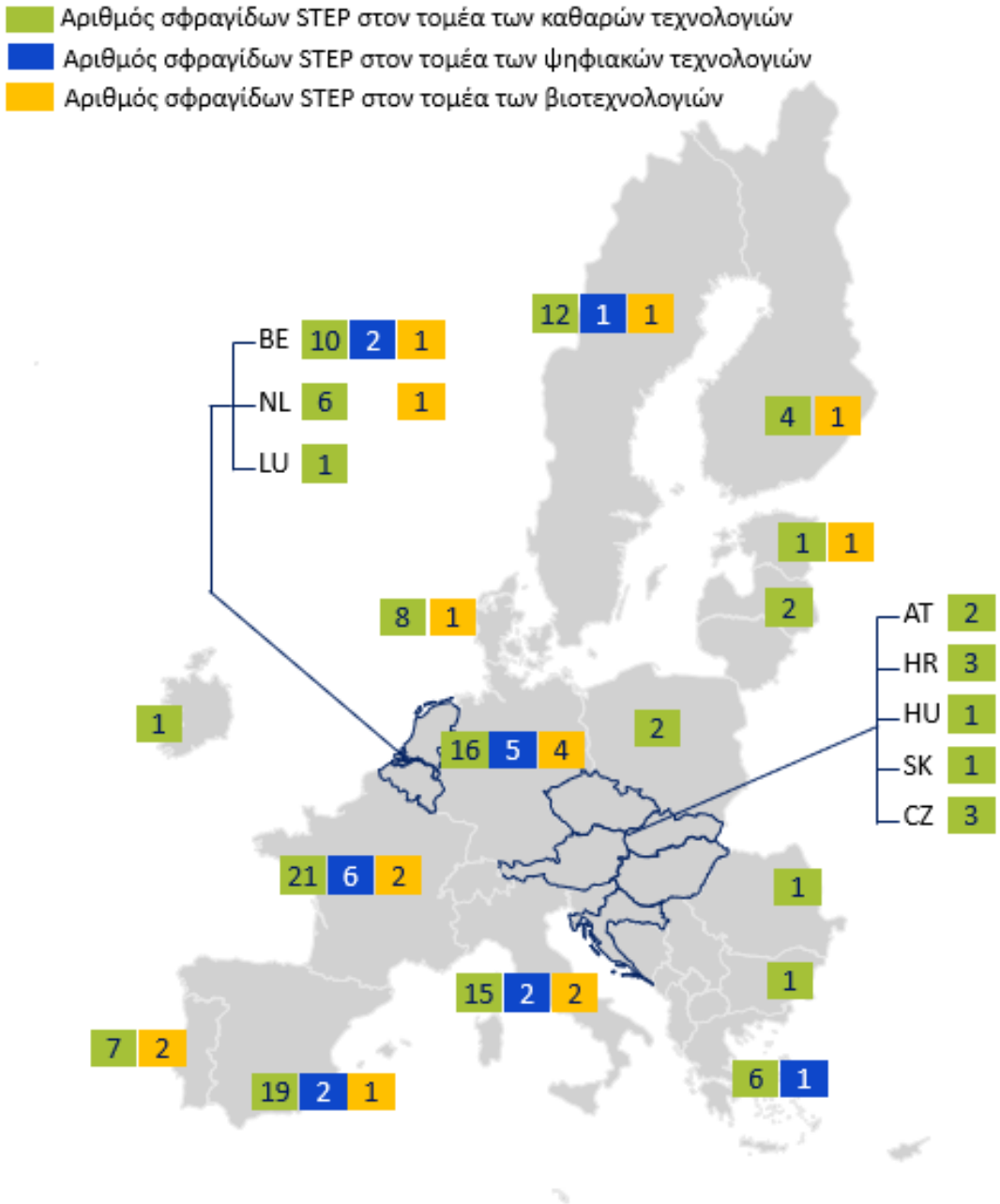

Πηγή: Εκθέσεις που υποβάλλονται από τις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

Σύμφωνα με το θέμα στο πλαίσιο του οποίου αξιολογήθηκαν, τα περισσότερα από τα έργα στα οποία απονεμήθηκε σφραγίδα ευθυγραμμίζονται με τον στόχο της STEP που αφορά τη στήριξη της ανάπτυξης και/ή της παραγωγής κρίσιμων τεχνολογιών σε ολόκληρη την Ένωση ή τη διασφάλιση και την ενίσχυση των αντίστοιχων αξιακών αλυσίδων τους.

Το 2024 κανένα έργο στο οποίο απονεμήθηκε σφραγίδα STEP δεν αφορούσε ειδικά τις ελλείψεις εργατικού δυναμικού και δεξιοτήτων στους τομείς STEP.

Όσον αφορά τη γεωγραφική κατανομή, τα περισσότερα από τα έργα στα οποία απονεμήθηκαν σφραγίδες STEP βρίσκονταν[48] στη Γαλλία (29 σφραγίδες), στη Γερμανία (25 σφραγίδες), στην Ισπανία (22 σφραγίδες), στην Ιταλία (19 σφραγίδες) και στη Σουηδία (14 σφραγίδες).

ΓΡΑΦΗΜΑ 15: Γεωγραφική κατανομή των σφραγίδων STEP που απονεμήθηκαν το 2024[49]

Πηγή: Εκθέσεις που υποβάλλονται από τις υπηρεσίες της Ευρωπαϊκής Επιτροπής.

[48] Μια χώρα θεωρείται ότι έχει λάβει σφραγίδα STEP εάν τουλάχιστον ένα έργο στο οποίο έχει απονεμηθεί σφραγίδα βρίσκεται, εν μέρει ή εν όλω, εντός των συνόρων της, ακόμα και στην περίπτωση έργων με πολλές τοποθεσίες.

[49] Οι σφραγίδες STEP που απονέμονται σε κοινοπραξίες με πολλαπλούς δικαιούχους υπολογίζονται για κάθε κράτος μέλος στο οποίο είναι εγκατεστημένη η συμμετέχουσα οντότητα.

Σε **περιφερειακό** επίπεδο, οι περιφέρειες της ΕΕ που έλαβαν τον μεγαλύτερο αριθμό σφραγίδων STEP ήταν η Καταλονία (Ισπανία) και η Λομβαρδία (Ιταλία), στην καθεμιά από τις οποίες απονεμήθηκαν πέντε σφραγίδες STEP στον τομέα της καθαρής τεχνολογίας, η περιφέρεια Ιλ-ντε-Φρανς (Γαλλία) η οποία έλαβε τέσσερις σφραγίδες στον τομέα των ψηφιακών τεχνολογιών και δύο στον τομέα των βιοτεχνολογιών και η περιφέρεια της Άνω Βαυαρίας (Γερμανία) η οποία έλαβε δύο σφραγίδες στον τομέα των ψηφιακών τεχνολογιών και δύο στον τομέα των βιοτεχνολογιών.

4. ΕΡΓΑΛΕΙΟ 4: Διευκόλυνση της πρόσβασης σε χρηματοδότηση μέσω της δικτυακής πύλης της STEP

4.1. Δικτυακή πύλη της STEP: υπηρεσία μίας στάσης για τους αιτούντες έργα, τις δημόσιες αρχές και τους επενδυτές

Σύμφωνα με το άρθρο 6 του κανονισμού STEP, μια πρώτη έκδοση της δικτυακής πύλης της STEP (δικτυακή πύλη για την κυριαρχία) **τέθηκε σε λειτουργία για το κοινό στις 29 Απριλίου 2024, λιγότερο από δύο μήνες μετά την έναρξη ισχύος του κανονισμού**. Επικεντρώθηκε στα 5 προγράμματα της ΕΕ που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της STEP, τα οποία τελούν υπό την άμεση διαχείριση της Επιτροπής, και παρουσίασε πληροφορίες σχετικά με τα εξής:

- εν εξελίξει και επικείμενες προσκλήσεις υποβολής προτάσεων που συμβάλλουν στην επίτευξη των στόχων της STEP·
- κατάλογο τεχνολογιών που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής της STEP·
- συγκεκριμένες πληροφορίες σχετικά με τη STEP και τα προγράμματα στα οποία στηρίζεται·
- τη δυνατότητα αποστολής παρατηρήσεων και ερωτήσεων, όπως επίσης της εγγραφής σε ενημερωτικό δελτίο STEP·
- συνδέσμους με υφιστάμενους πόρους (π.χ. συμβουλευτικές υπηρεσίες, βασικές πρωτοβουλίες της Επιτροπής για την υποστήριξη των στόχων της STEP κ.λπ.).

Ως απάντηση στις παρατηρήσεις των χρηστών, **τον Σεπτέμβριο του 2024 τέθηκε σε λειτουργία η ανανεωμένη έκδοση της δικτυακής πύλης της STEP**. Η εν λόγω επικαιροποιημένη έκδοση εισήγαγε τα εξής:

- **δομή με επίκεντρο τον χρήστη**, στο πλαίσιο της οποίας το περιεχόμενο προσαρμόζεται ώστε να ανταποκρίνεται στις ειδικές ανάγκες του βασικού κοινού-στόχου: φορείς υλοποίησης έργων, διαχειριστικές αρχές του προϋπολογισμού της ΕΕ στα κράτη μέλη και ιδιώτες επενδυτές. Δημιουργήθηκαν ειδικές ενότητες για κάθε ομάδα, οι οποίες διασφαλίζουν ευκολότερη πρόσβαση στις σχετικές πληροφορίες·
- βελτιωμένο οπτικό υλικό και ενημερωτικά γραφήματα, βελτίωση του σχεδιασμού της δικτυακής πύλης και ενίσχυση της **οπτικής ταυτότητάς** της·
- **πίνακα «Get Funding»**, στον οποίο παρατίθενται όλες οι προσκλήσεις υποβολής προτάσεων που σχετίζονται με τη STEP, με βασικό άξονα τα δεδομένα της δικτυακής πύλης της ΕΕ για τις χρηματοδοτήσεις και τις προσκλήσεις υποβολής προσφορών, στην οποία ανακατευθύνονται οι

φορείς υλοποίησης έργων για να υποβάλουν στην πράξη την αίτησή τους σε συγκεκριμένες προσκλήσεις·

- διαδραστικό **χάρτη των ΕΣΕ της STEP**·
- τον **πίνακα των σφραγίδων STEP**, ο οποίος παρέχει λεπτομερείς πληροφορίες σχετικά με τα έργα στα οποία έχει απονεμηθεί η σφραγίδα STEP σε ολόκληρη την ΕΕ·
- χάρτη στον οποίο επισημαίνονται τα κράτη μέλη / οι περιφέρειες που έχουν αξιοποιήσει ευκαιρίες χρηματοδότησης για τη **STEP στο πλαίσιο των προγραμμάτων τους για την πολιτική συνοχής**.

Έχοντας 8 μήνες που λειτουργεί στο διαδίκτυο, η δικτυακή πύλη της STEP αποτελεί πλέον μια ελκυστική και προσβάσιμη πλατφόρμα σε όλα τα ενδιαφερόμενα μέρη. Η δικτυακή πύλη της STEP δημιουργήθηκε ως μια **ολοκληρωμένη υπηρεσία μίας στάσης** η οποία είναι σχεδιασμένη ώστε να παρουσιάζει όλες τις διαθέσιμες ευκαιρίες χρηματοδότησης μέσω των κονδυλίων της ΕΕ που προορίζονται για στρατηγικούς τομείς στο πλαίσιο της STEP, χωρίς να επικαλύπτει τα υφιστάμενα συστήματα, δεδομένου ότι βασίζεται εν μέρει στη δικτυακή πύλη για τις χρηματοδοτήσεις και τις προσκλήσεις υποβολής προσφορών.

4.2. Η STEP ως πιλοτικό ενιαίο σημείο εισόδου για τη χρηματοδότηση της ΕΕ

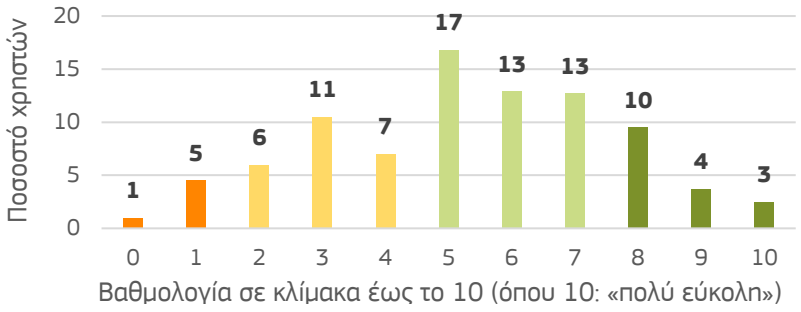
Ένας από τους στόχους της δικτυακής πύλης της STEP, όπως ορίζεται στον κανονισμό STEP, ήταν να αξιολογηθεί η σκοπιμότητα παροχής πληροφοριών σχετικά με τα προγράμματα της Ένωσης σε μια ενιαία δικτυακή πύλη της Ένωσης, ώστε όλες οι ενωσιακές ευκαιρίες χρηματοδότησης να προσεγγίσουν περισσότερο τους δυνητικούς δικαιούχους και να ενισχυθεί η διαφάνειά τους έναντι των πολιτών της Ένωσης.

Με γνώμονα μια προσέγγιση με επίκεντρο τον χρήστη, η ειδική ομάδα για τη STEP διεξήγαγε **έρευνα σε επίπεδο ΕΕ σχετικά με την πρόσβαση στη χρηματοδότηση της ΕΕ** από τα μέσα Σεπτεμβρίου έως τα τέλη Οκτωβρίου 2024, στο πλαίσιο της οποίας συγκεντρώθηκαν σχεδόν 500 απαντήσεις και από τα 27 κράτη μέλη. Παράλληλα, πραγματοποιήθηκαν **30 διμερείς συνεντεύξεις** με δείγμα δυνητικών δικαιούχων, βιομηχανικών ενώσεων, εθνικών σημείων επαφής (της STEP και άλλων προγραμμάτων της ΕΕ, όπως το πρόγραμμα «Ορίζων Ευρώπη») και εταιρειών παροχής συμβουλών.

Τα βασικά συμπεράσματα ήταν τα εξής:

- Οι αιτούντες αντιμετωπίζουν προκλήσεις όσον αφορά την αναζήτηση πληροφοριών σχετικά με τη χρηματοδότηση της ΕΕ

ΓΡΑΦΗΜΑ 16: Είναι εύκολη η αναζήτηση πληροφοριών που αφορούν τη χρηματοδότηση της ΕΕ;

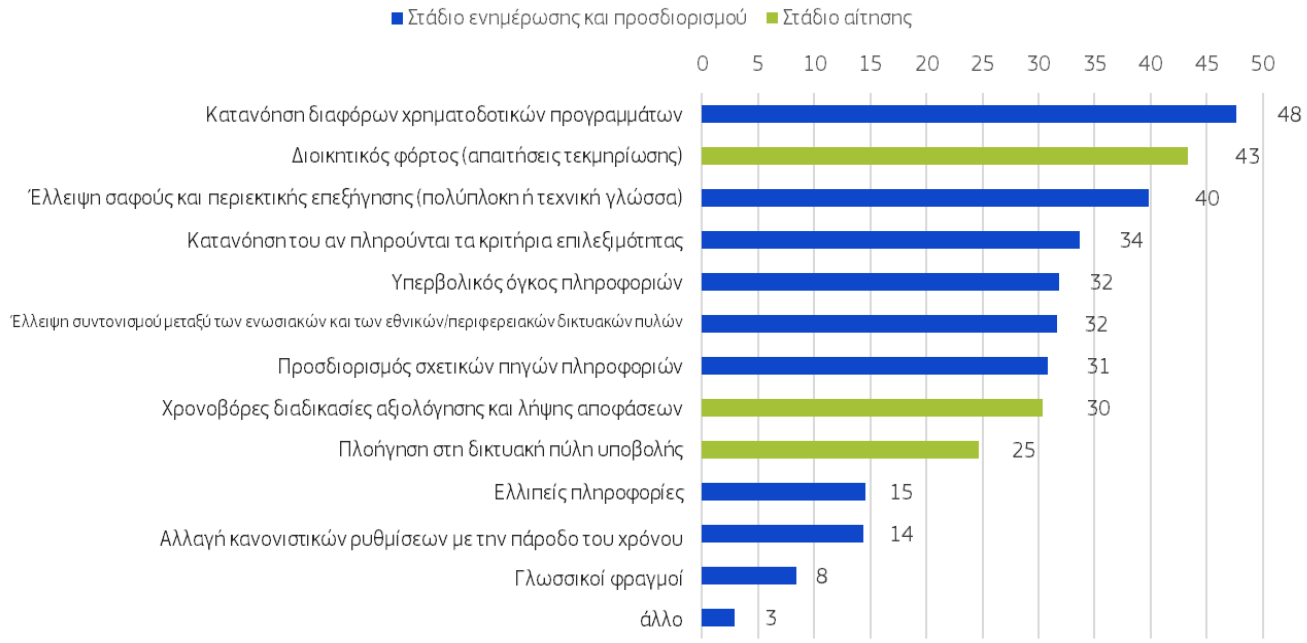

Μέση βαθμολογία:

4,95/10 για άτομα που πραγματοποίησαν μόνο **αναζήτηση** για πληροφορίες (n = 39)

5,6/10 για άτομα που πραγματοποίησαν αναζήτηση και

Πηγή: Έρευνα σε επίπεδο ΕΕ σχετικά με την πρόσβαση στη χρηματοδότηση της ΕΕ, η οποία διενεργήθηκε από τα μέσα Σεπτεμβρίου έως τα τέλη Οκτωβρίου 2024.

ΓΡΑΦΗΜΑ 17: Προκλήσεις κατά την αναζήτηση πληροφοριών χρηματοδότησης (% των χρηστών)

Πηγή: Έρευνα σε επίπεδο ΕΕ σχετικά με την πρόσβαση στη χρηματοδότηση της ΕΕ, η οποία διενεργήθηκε από τα μέσα Σεπτεμβρίου έως τα τέλη Οκτωβρίου 2024.

- Τόσο οι νέοι όσο και οι πεπειραμένοι χρήστες βαθμολογούν την *ευκολία αναζήτησης πληροφοριών σχετικά με τη χρηματοδότηση της ΕΕ* μόνο με 5/10, πράγμα που υποδηλώνει ότι **η συνολική εμπειρία παρουσιάζει προκλήσεις** ανεξάρτητα από το επίπεδο πείρας του χρήστη.
- Οι περισσότεροι ανέφεραν ότι οι δυσκολίες αφορούν τα στάδια της ενημέρωσης και του προσδιορισμού, πράγμα που επιβεβαιώνει ότι το σημερινό τοπίο των ευκαιριών χρηματοδότησης από την ΕΕ **παρουσιάζει υπερβολικές δυσκολίες σε θέματα ανάγνωσης και πλοήγησης**

(«*Πρέπει πολύ συχνά να διερευνώ εξονυχιστικά για νέες πληροφορίες [καμία χρήσιμη υπενθύμιση]*», «*Μου προκαλούν σύγχυση τα χρονοδιαγράμματα στο σύνολό τους [έναρξη, λήξη, καταληκτική ημερομηνία]*», «*είναι δύσκολο να κατανοήσω ποια είναι τα επιλέξιμα ποσά χρηματοδότησης [ποιες είναι οι επιλέξιμες δαπάνες]*»).

- Ως εκ τούτου, οι **χρήστες πρέπει να βασίζονται σε μεγάλο βαθμό σε εξωτερική υποστήριξη**: αναζητούν, ειδικότερα, δωρεάν πόρους, όπως εκδηλώσεις και διαδικτυακά σεμινάρια, αλλά το 33 % των χρηστών έχει ανάγκη να στηρίζεται σε αμειβόμενους επαγγελματίες εμπειρογνώμονες ή συμβούλους για καθοδήγηση. Ως εκ τούτου, ο προσδιορισμός των ευκαιριών χρηματοδότησης από την ΕΕ ενέχει κόστος για τα ενδιαφερόμενα μέρη ακόμα και προτού ξεκινήσουν τη διαδικασία υποβολής αιτήσεων.
- Τα ενδιαφερόμενα μέρη επιθυμούν μια **δικτυακή πύλη χρηματοδότησης της ΕΕ** που να είναι σαφής και εύχρηστη.
- Οι **επίσημοι δίαυλοι** εξακολουθούν να αποτελούν την κύρια πηγή πληροφοριών. Συνεπώς, τα ενδιαφερόμενα μέρη έχουν υψηλές προσδοκίες για μια δικτυακή πύλη που να είναι σαφής, εύκολη στην πλοήγηση και κατανοητή, η οποία να συγκεντρώνει όλες τις ευκαιρίες χρηματοδότησης που προσφέρει ο προϋπολογισμός της ΕΕ.
- **Ανεπίσημες πηγές**, όπως εκδηλώσεις και επαγγελματικά δίκτυα, αξιοποιούνται σε μεγάλο βαθμό για επιπλέον πληροφορίες και επικαιροποιήσεις.

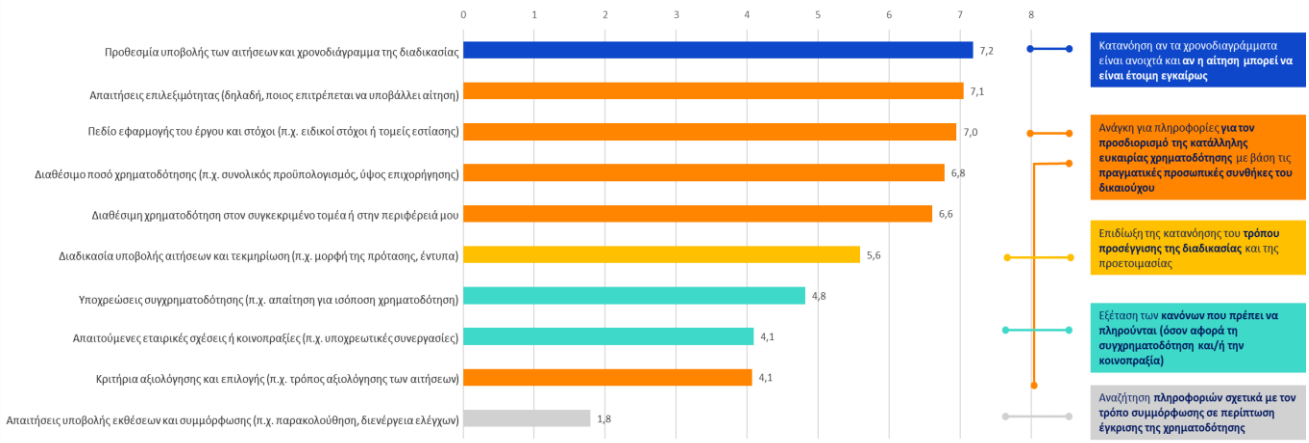
Υπηρεσία μίας στάσης: Μελλοντοστρεφείς προσδοκίες των χρηστών

Το 2024 η ειδική ομάδα για τη STEP κατέβαλε προσπάθειες για την παροχή μιας δικτυακής πύλης της STEP, η οποία θα διευκολύνει τη ζωή των αιτούντων έργα και, κατ' επέκταση, θα δώσει τη δυνατότητα σε περισσότερους ερευνητές/εταιρείες να έχουν πρόσβαση στη χρηματοδότηση της ΕΕ —πράγμα που συμβάλλει στην επίτευξη του στόχου που ορίζεται στο άρθρο 6 του κανονισμού STEP όσον αφορά την απλούστευση και τη διαφάνεια. Η θετική πείρα από τη δικτυακή πύλη της STEP επιβεβαιώθηκε: Τα 1/3 όσων απάντησαν ήταν ήδη ενήμεροι σχετικά τη STEP (κάτι που αποδεικνύει τον ικανοποιητικό αντίκτυπο της προβολής, δεδομένου του σύντομου χρονικού διαστήματος διαθεσιμότητάς της), και σχεδόν το 90 % μπόρεσε να εντοπίσει τις πληροφορίες που χρειαζόταν.

Οι 3 στους 4 απαντήσαντες αξιολόγησαν θετικά την παροχή **υπηρεσίας μίας στάσης που συνδυάζει ευκαιρίες χρηματοδότησης σε ενωσιακό και σε εθνικό επίπεδο**.

Οι χρήστες επισήμαναν **τι είδους πληροφορίες είναι απαραίτητες**: η προθεσμία και το χρονοδιάγραμμα της πρόσκλησης, οι απαιτήσεις επιλεξιμότητας και το πεδίο εφαρμογής, το είδος και το ποσό της χρηματοδότησης αποτελούν τις 3 κορυφαίες απαντήσεις.

ΓΡΑΦΗΜΑ 18: Ποιες είναι οι σημαντικότερες πληροφορίες που πρέπει να προσδιορίζονται;

Πηγή: Έρευνα σε επίπεδο ΕΕ σχετικά με την πρόσβαση στη χρηματοδότηση της ΕΕ, η οποία διενεργήθηκε από τα μέσα Σεπτεμβρίου έως τα τέλη Οκτωβρίου 2024.

Δημιουργία προσομοιωτή για την παροχή καθοδήγησης στις ΜΜΕ σχετικά με ενωσιακές ευκαιρίες χρηματοδότησης

Για να συμμορφωθεί με την απαίτηση που ορίζεται στο άρθρο 8 του κανονισμού STEP σχετικά με τη σκοπιμότητα δημιουργίας προσομοιωτή, η ειδική ομάδα για τη STEP ξεκίνησε ήδη από το 2024 εργασίες για ένα **πιθανό έργο διαλογικού ρομπότ για τη STEP με χρήση τεχνητής νοημοσύνης (ΤΝ)**. Ένα τέτοιο εργαλείο θα πρέπει να συμβάλλει ώστε οι αιτούντες έργα να μπορούν να προσδιορίσουν καλύτερα τις ευκαιρίες χρηματοδότησης για τις οποίες είναι επιλέξιμοι με γνώμονα τη ζήτηση (δηλαδή, λαμβανομένων υπόψη των εισροών των χρηστών ή της ιδέας του έργου). Μια τέτοια νέα προσέγγιση θα φέρει επανάσταση στο υφιστάμενο σύστημα χρηματοδότησης της ΕΕ, το οποίο επί του παρόντος **βασίζεται στις προτάσεις που υποβάλλονται** και υποχρεώνει τους αιτούντες να εξετάζουν ένα ευρύ φάσμα προγραμμάτων για τον εντοπισμό σχετικών ευκαιριών χρηματοδότησης.

Με βάση τις ανάγκες που εκφράστηκαν από τους χρήστες στο πλαίσιο της έρευνας, η ειδική ομάδα για τη STEP απέκτησε σαφέστερη εικόνα του τρόπου με τον οποίο η τεχνητή νοημοσύνη θα μπορούσε να συμβάλει στον προσδιορισμό των ευκαιριών χρηματοδότησης από την ΕΕ:

- Οι χρήστες αναμένουν από την ΤΝ ότι θα παρέχει **σαφείς πληροφορίες και υποστήριξη καθοδήγησης** για τον προσδιορισμό ευκαιριών χρηματοδότησης από την ΕΕ·
- Η πλειονότητα των χρηστών **αξιολογεί θετικά την ΤΝ με την έννοια ότι τους βοηθά** να προσδιορίσουν τις καταλληλότερες σχετικές ευκαιρίες χρηματοδότησης·
- **Δεν έχει αυξηθεί το ενδιαφέρον των χρηστών όσον αφορά τη χρήση της ΤΝ για σκοπούς αντιστοίχισης** (εξεύρεση εταίρων για έργα με πολλαπλούς δικαιούχους)·
- Η **αξιοπιστία** και η **ορθότητα των πληροφοριών** αποτελούν για τους χρήστες τα πλέον επιθυμητά χαρακτηριστικά, στα οποία αναμένουν ότι θα συμβάλλει η ΤΝ·
- Η **πολύγλωσση υποστήριξη** θεωρείται «επιθυμητή» από τους χρήστες από κράτη μέλη της Ανατολικής Ευρώπης, αλλά όχι απαραίτητη σε σύγκριση με τα ανωτέρω.

5. Συμβολή στους μακροπρόθεσμους στόχους σχετικά με την ανταγωνιστικότητα

Με τον προσανατολισμό των επενδύσεων στην καινοτομία στους τομείς των ψηφιακών και υπερπροηγμένων τεχνολογιών, στις καθαρές και αποδοτικές ως προς τη χρήση των πόρων τεχνολογίες και στις βιοτεχνολογίες, **η STEP ενισχύει την ανταγωνιστικότητα της Ευρώπης μέσω της τόνωσης της βιομηχανικής ανθεκτικότητας και της ικανότητας καινοτομίας**. Σε αντίθεση με ένα αυτόνομο ταμείο, η STEP λειτουργεί μέσω της ενσωμάτωσης και του συντονισμού των υφιστάμενων χρηματοδοτικών μέσων της ΕΕ —συνδυάζοντας κονδύλια που τελούν υπό την άμεση διαχείριση της Επιτροπής και κονδύλια τα οποία διαχειρίζονται τα κράτη μέλη— διασφαλίζοντας τον αποτελεσματικότερο προσανατολισμό των δημόσιων επενδύσεων σε κρίσιμες βιομηχανικές και τεχνολογικές προτεραιότητες.

Η STEP ευθυγραμμίζεται στενά με την **Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας**[50], το μακροπρόθεσμο πλαίσιο της ΕΕ για την οικονομική ανθεκτικότητα και τη βιομηχανική ισχύ. Βασική προτεραιότητα της **ετήσιας έκθεσης για την ενιαία αγορά και την ανταγωνιστικότητα 2025**[51] είναι η κλιμάκωση των στρατηγικών επενδύσεων στην έρευνα και την καινοτομία (Ε&Κ) και η βελτίωση της πρόσβασης των εταιρειών υψηλής ανάπτυξης σε χρηματοδότηση —πρόκειται για στόχους που υποστηρίζονται άμεσα στο πλαίσιο της STEP, μέσω της σφραγίδας STEP, της δικτυακής πύλης της STEP και της ευθυγράμμισης χρηματοδότησης ύψους άνω των 10 δισ. EUR η οποία πραγματοποιήθηκε το 2024.

Με την ενσωμάτωση της άμεσης και επιμερισμένης διαχείρισης της χρηματοδότησης, η **STEP συνδέει μεμονωμένες λύσεις χρηματοδότησης**, διασφαλίζοντας μια πιο στρατηγική και προσανατολισμένη στον αντίκτυπο προσέγγιση των επενδύσεων της ΕΕ σε τομείς υψηλού αντικτύπου. Η STEP διασφαλίζει ότι οι χρηματοδοτικοί μηχανισμοί της ΕΕ παρέχουν καλύτερη υποστήριξη όσον αφορά την τεχνολογική επέκταση και τη μακροπρόθεσμη βιομηχανική ανταγωνιστικότητα.

Κατά το πρώτο έτος υλοποίησής της, η STEP **βελτίωσε την πρόσβαση σε χρηματοδότηση, παρείχε στήριξη στις τεχνολογίες αιχμής και κατέστησε δυνατή μια πιο στρατηγική κατανομή των πόρων της ΕΕ**. Στο μέλλον, ο συνεχής συντονισμός και οι στοχευμένες επενδύσεις θα έχουν καθοριστική σημασία για την κλιμάκωση της ευρωπαϊκής καινοτομίας, τη διασφάλιση των αλυσίδων εφοδιασμού και τη διατήρηση της παγκόσμιας ανταγωνιστικότητας.

6. Συμπέρασμα

Κατά το πρώτο έτος λειτουργίας της το 2024, η **STEP απέδειξε την αξία της ως καταλύτη για στρατηγικές επενδύσεις**, διοχετεύοντας περισσότερα από 10 δισ. EUR σε κρίσιμες τεχνολογίες. Με την ευθυγράμμιση 11 προγραμμάτων της ΕΕ και των κρατών μελών για την επίτευξη των ίδιων στόχων, η STEP ενίσχυσε τις συνέργειες μεταξύ των πηγών χρηματοδότησης, βελτίωσε την πρόσβαση των ποιοτικών έργων σε χρηματοδότηση και ενίσχυσε τη μακροπρόθεσμη ανταγωνιστικότητα και την τεχνολογική κυριαρχία της Ευρώπης.

---

[50] Ανακοίνωση της Επιτροπής, Πυξίδα Ανταγωνιστικότητας για την ΕΕ [COM(2025) 30 final], διατίθεται στη διεύθυνση: https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness_el.

[51] Ανακοίνωση της Επιτροπής, Ετήσια έκθεση για την ενιαία αγορά και την ανταγωνιστικότητα 2025 [COM(2025) 26 final], διατίθεται στη διεύθυνση: https://single-market-economy.ec.europa.eu/publications/2025-annual-single-market-and-competitiveness-report_el.

Για την υλοποίηση της STEP απαιτήθηκαν **εκτεταμένες προσπάθειες συντονισμού**, λαμβανομένων υπόψη του βαθμού ανομοιογένειας μεταξύ των προγραμμάτων στα οποία στηρίζεται και των προκλήσεων ως προς τη **δημιουργία συνεργειών** μεταξύ τους —το ζήτημα αυτό διερευνάται περαιτέρω στην ενδιάμεση έκθεση αξιολόγησης της STEP.

Με ορίζοντα το 2025, η STEP θα επικεντρωθεί στην ενίσχυση του αντικτύπου της με τους εξής τρόπους:

- **Επέκταση του πεδίου εφαρμογής της STEP στις αμυντικές τεχνολογίες** ως τέταρτο τεχνολογικό τομέα, στο πλαίσιο της δέσμης μέτρων για την άμυνα του κανονισμού mini omnibus που προτάθηκε από την Επιτροπή τον Απρίλιο του 2025[52].
- **Ενίσχυση των ευκαιριών χρηματοδότησης** με την επέκταση των προσκλήσεων που ευθυγραμμίζονται με τη STEP στο πλαίσιο του προγράμματος «Ορίζων Ευρώπη», του Ταμείου Καινοτομίας και του Ευρωπαϊκού Ταμείου Άμυνας, έτσι ώστε να διασφαλίζεται μια σταθερή δεξαμενή επενδύσεων σε στρατηγικούς τομείς.
- **Ενθάρρυνση της μεγαλύτερης συμμετοχής των κρατών μελών** στην πολιτική συνοχής και στον μηχανισμό ανάκαμψης και ανθεκτικότητας (ΜΑΑ) για την κινητοποίηση πρόσθετων πόρων για έργα STEP.
- **Ενδυνάμωση του ρόλου της σφραγίδας STEP στην κινητοποίηση εναλλακτικών και συμπληρωματικών πηγών χρηματοδότησης**, με τη διασφάλιση ότι τόσο τα χρηματοδοτούμενα όσο και τα μη χρηματοδοτούμενα έργα μπορούν να προσελκύσουν επενδύσεις.
- **Ενίσχυση της δικτυακής πύλης της STEP με την ενσωμάτωση εργαλείων που βασίζονται στην ΤΝ**, ώστε να διευκολυνθεί η πρόσβαση των επιχειρήσεων, των ερευνητών και των φορέων υλοποίησης έργων στη χρηματοδότηση της ΕΕ.

Πέραν αυτού, **η STEP θα εξακολουθήσει να εξελίσσεται ως μέσο της βιομηχανικής πολιτικής της ΕΕ**. Διατηρώντας αυξημένο συντονισμό μεταξύ των προγραμμάτων της ΕΕ, των κρατών μελών και των ιδιωτών επενδυτών, η STEP θα συνεχίσει να αποτελεί έναν από τους μακροπρόθεσμους παράγοντες της ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης.

[52] Πρόταση κανονισμού του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου για την τροποποίηση των κανονισμών (ΕΕ) 2021/694, (ΕΕ) 2021/695, (ΕΕ) 2021/697, (ΕΕ) 2021/1153, (ΕΕ) 2023/1525 και (ΕΕ) 2024/795 σχετικά με την παροχή κινήτρων για επενδύσεις που συνδέονται με τον τομέα της άμυνας στον προϋπολογισμό της ΕΕ με σκοπό την εφαρμογή του σχεδίου ReArm Europe (22 Απριλίου 2025), διατίθεται στη διεύθυνση: https://eur-lex.europa.eu/legal-content/EL/TXT/?uri=CELEX%3A52025PC0188&qid=1745326390551.